

LIETUVISKAS SAVAITRAŠTIS
Išėina kiekvieną penktadienį Clevelande
Leidžia

Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis

Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse — \$3.00
Kanadoje — \$4.00 Kitur — \$4.50

Užsisakyti galima kiekvienu metu, nereikia
laukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.



DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio

Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States — \$3.00
In Canada — \$4.00 Elsewhere — \$4.50
Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

No. 33 Kaina 6c. CLEVELAND, OHIO August — Rugpjūčio 19, 1949 (34-ti metai :: 34th year)

M Ū S Ų VISUOMENĖJE

ALT įteikė protestą

Amerikos Lietuvių Taryba įteikė protestą Valstybės Departamentui dėl Lietuvoje vykdomų žiaurių ištėrimų į Sibirą bei priverčiamo darbo stovyklas.

Remiantis naujausiomis žiniomis apie tuos ištėrimus, proteste išdėstytas viso to darbas žiaurumas, ir USA vyriausybė raginama daryti žygius, kad tai būtų sustabdyta ir kad Lietuvos bei kitų Pabaltijo kraštų nepriklausomybė būtų atstatyta.

Protestą įteikė Tarybos Pirmininkas L. Šimutis ir sekretorius P. Grigaitis.

Ruošiamasi visuotiniam Amerikos Lietuvių Kongresui

Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas ragina visas organizacijas neatidėliojant rengtis aktyviai dalyvauti Visuotiniame Amerikos Lietuvių Kongrese, kuris įvyks New York, New Yorker viešbuty, lapkričio 4, 5 ir 6 dienomis.

Jau dabar į artimiausių susirinkimų programas beveik visose organizacijose įtraukiamas klausimas apie dalyvavimą kongrese.

Išidėmėtini visuomeninio veikimo pavyzdžiai

Neretai pasitaiko, kad organizacijos savo susirinkimuose susiduria su klausimu, ką daryti, kad veikimas būtų gyvesnis ir susiorganizavimas prasmingesnis. Pavyzdžiui, kai kuriuose buv. LVS skyriuose tekdavo girdėti: jeigu įsiliesime į bendrą darbą Taryboje, tai ką gi mes beveikime?

Į tą klausimą gana gražiai atsako Waterburio ALT Sąjungos skyriaus darbai.

Tik persitvarkęs tas skyrius tuojau pasirūpino įsigyti svetainę. Kad ji būtų jaukesnė, pasikvietė keletą naujakurių, kurie ją perdažė ir papuošė. Daugiausiai prie to darbo dirbo J. Gylis, J. Jonaitis, Šilkauskas, vadovaujant dailininkui Edv. Krasauskui.

Rugsėjo mėnesį šioje svetainėje pradės veikti skaitykla su lietuvišku knygynėliu. Skaitykla galės naudotis ne tik nariai, bet ir visi Waterburio lietuviai.

Šeštadieniais bus pasikalbėjimai ir apžvalgos. Numatytas vienas asmuo, kurio pareiga yra sudaryti diskusijų planą, iš anksto pakviesti kalbėtojus — diskusijų dalyvius. Numatoma tuose pasikalbėjimuose duoti ir savaitės pasaulinių įvykių apžvalgas, pasikalbėti lietuvių visuomeniniais klausimais.

Argi nebūtų gražu, jei ir visur panašiu pavyzdžiu būtų sekama?

Šis skyrius surengė didelę gegužinę, iš kurio pelno ir organizacijos centrui paskyrė 100 dilerių.

Skyrius taip pat aktyviai dalyvauja vietos Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus veikime, į kurį dabar delegavo penkis savo atstovus: Dr. M.J. Colney, Myk. Gurecką, Dr. Dida, Alb. Kušlį ir A. Kušlienę.

GRAIKIJOS VIDAUS KARAS JAU BAIGIASI?

Vyriausybės kariuomenė spaudžia sukilėlius. — Paskelbė sąlygas, kuriomis vidaus karas gali būti baigtas.

Ilga laiką iš laikraščių skilčių buvo beveik dingę pranešimai apie Graikijos vidaus karą. Tik paskutiniomis dienomis tie pranešimai vėl gauna vietos pirmuose puslapiuose.

Vyriausybės kariuomenė pradėjo užimti vieną po kitos svarbias sukilėlių pozicijas, kurios yra sunkiai prieinamos kalnuose.

Žymiausias reiškinys — tai vyriausybės paskelbimas sąlygų, kurios vidaus karas gali būti baigtas. Tos sąlygos kietos, bet sukilėlių masei gali būti ir priimtinos. Nepriimtinos jos bus tik vadams ir tiems, kurie nori Graikijoje įsigalėti.

Vyriausybė visų pirma reikalauja, kad sukilėliai visiškai pasiduotų. Jokio taikos derybų nepriima.

Toliau pabrėžiama, kad tik sukilimo vadai ir tikri nusikaltėliai bus teisiami. Jie bus teisiami karinio teismo. Jie galės patys pasirinkti gynėjus.

Nurodoma, kad iš 11,000 jau suimtų ar pasidavusių sukilėlių, tik 450 buvo nuteisti ir nušauti.

Visi kiti sukilėliai laikomi, kaip karo belaisviai, prisilaikant Genevos konvencijos dėl karo belaisvių, nors vyriausybė tos

privilegijos sukilėliams neprivalo taikyti. Ta privilegija prižiūrimi ir ateity pasiduosiantiems sukilėliams.

Visi, kurie galėsia įrodyti, kad jie buvo per prievartą įtraukti į sukilėlių eiles, bus išimti iš tų sąlygų ir atgausią visas pilietines teises.

Tas pats busi sąlyga ir tiems, kurie savanoriškai pasi-

duosią su savo ginklais. Jokios represijų nebūsią taikoma prieš sukilėlių šeimas.

Taip pat pranešama, kad tarp paskutiniu metu į nelaisvę patekusių sukilėlių esą keletas albanų kareivių. Apie 20 albanų kareivių esą rasta užmuštųjų tarpe. Tai rodo, kad sovietams paklusni Albanija net ir savo kariuomene remia sukilėlius.

Nemažas skirtumas...

1937 metais sovietuose buvo išleista knyga, parašyta ne kieno kito, kaip dabartinio sovietų užsienių reikalų ministro A. Višinskio. Ta knyga buvo pavadinta "Kalėjimai kapitalistinėse kraštuose".

Toj knygoj buvo apskaičiuota, kad caro laikais Rusijoje buvo daugiausiai 32,000 katorgininkų. Tas skaičius buvo paskaitas 1912 metais.

Kiti šaltiniai nurodo, kad pirmojo karo metu Rusijoje katorgininkų skaičius pasiekė iki 50,000. Tai buvo apie vieną dešimtadalį nuošimčio visų dirbančiųjų gyventojų.

Dabar, pagal labai atsargius apskaičiavimus, sovietuose yra mažiausiai 10 milijonų katorgininkų, dirbančių taip vadinamoje "pataisos stovyklose". Tai yra apie dešimtą nuošimčių visų dirbančiųjų. Vadinas, Stalinas mažiausiai šimtą kartų griežtesnis už carą...

Caro laikais katargoje buvo beveik vieni žmogžudžiai, nepataisomi vagys, plėšikai ir kiti tokie stambūs nusikaltėliai.

Dabar sunkiausiai katorgon patenka vadinami politiniai nusikaltėliai, tai yra tie, kurie nemoka galvoti taip, kaip komu-

nistų partija diktuoja. O didieji nusikaltėliai, žmogžudžiai, plėšikai ir vagys turi privilegiją būti politinių "nusikaltėlių" prižiūrėtojais...

Caro laikais nusikaltėliai buvo naudojami sunkiems darbams tokiose vietose, kur laisvų darbininkai nesutikdavo dirbti. Tai buvo pigi ir paklusni darbo jėga.

Tiems patiems tikslams nubaustuosius naudoja ir bolševikai, tik nesulyginamai plačiau.

Tokių pigių darbininkų bolševikinė valstybė gauna dar ir kitais keliais, ne vien už politinius "nusikaltimus" siųsdama į katorgą arba vergiją.

Kiekvienas darbininkas, kuris neatina į darbą, arba pavėluoja bent 20 minučių, arba per anksti išeina, arba per ilgai užtrunka pietų pertraukos metu, jau yra nusikaltėlis.

Jeigu toks "nusikaltimas" atsitinka tris kartus per mėnesį, ar keturis kartus per du mėnesius, tai toks "nusikaltėlis" jau siunčiamas trejiems ar penkeriems metams į "pataisos darbus". Laimingesniu atveju jis turi privalomai dirbti toj pačioj vietoj, bet už pusę ar už dalį atlyginimo.

ŠEŠIOS DIENOS pasaulio politikoje

RUGPIUČIO 12.

Philipinų prezidentas Quirino savo apsilankymo metu gavo iš prezidento Trumano pažadą, kad jis gaus šios šalies paramos savo pastangoms suvienyti Pietryčių Azijos tautoms į kovą už jų nepriklausomybę.

"Patariamasis Europos Parlamentas", kuris susirinko Prancūzijos mieste Strasborge, savo pirmininku išrinko buvusį Belgijos ministrį pirmininką Spaak.

Čia yra susirinkę dešimtys Europos valstybių parlamentų atstovai. Šio parlamento nutarimai niekam dar nėra privalomi. Tai bus tik patarimai vyriausybėms, kaip elgtis, kad Europos susivienytų. Galutinis tikslas yra Europos Federacija arba Jungtinių Europos Valstybių įsteigimas.

Neoficialiai čia yra atstovaujama ir lietuvių tauta. Lietuvių atstovų tikslas informuoti susirinkusius Europos politikos vadus apie Lietuvos padėtį ir raginti juos, kad susirūpintų likimu taip pat ir tos Europos dalies, kuri šiuo metu yra anapus geležinės uždangos. Lietuvius čia atstovauja buv. Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje reikalų vedėjas dr. S. Bačkis ir Strasborge gyvenę lietuviai — B. Paramskas ir kun. J. Krievickas.

RUGPIUČIO 13.

Anglija kviečia USA padėti jai išlaikyti Britų Imperijos koloniją Hong-Konge, kuriai grėsia komunistų antplūdis. Valstybės sekretorius Acheson nieko nepasakė apie nusistatymą dėl to kvietimo. Atrodo, kad ir šiuo klausimu dar bus laikomasi "palauksim - pamatysim"



Matot — lokys pasitraukė! Valio taika!

politikos. Pet jis pažymėjo, kad jeigu komunistai imsis kokios nors akcijos prieš tą britų koloniją, tai USA veiks per UN Saugumo Tarybą.

RUGPIUČIO 14.

Argentinos užsienių reikalų ministris Bramuglia, kuris pirmininkavo pernykščioj UN sesijoj Paryžiuje ir pasižymėjo, kaip kylanti tarptautinės politikos žvaigždė, atsistatidino. Nauju užsienių reikalų ministru paskirtas visai nežinomas 32 metų amžiaus advokatas. Manoma, kad 1952 metų rinkimuose Bramuglia varžysis su Peronu dėl prezidento vietos.

RUGPIUČIO 15.

Vakarų Vokietijoje įvyko parlamento rinkimai. Tai pirmi rinkimai Vokietijoje nuo priešitlerinių laikų. Balsavime dalyvavo apie 70% turinčių teisę balsuoti. Rinkimai praėjo ramiai.

Neoficialiai pranešama, kad krikščionių demokratų partija gaus 141 atstovą, socialdemokratų — 131, nepriklausomieji demokratų — 52, vokiečių partija — 17, bavarų partija — 15, ekonominio atsistatymo partija — 10, vokiečių teisių partija — 1. Taigi komunistai negauna nei 4% atstovų.

Viename Slovakijos mieste įvyko naujo vyskupo įšventinimo iškilmės. Iškilmės leidimas nebuvo duotas, tačiau susirinko apie 12,000 žmonių. Komunistai nedrįso iškilmėms kliudyti.

Sirijos sostinėj, Damasko, įvyko staigus politinis perversmas, kurį įvykdė karininkų grupė. Prezidentas ir ministras pirmininkas tuojau buvo perduoti karo lauko teismui, nuteisti mirti ir sušaudyti... Perversmininkai sudarė naują civilinę vyriausybę, kuri žada reformuoti konstituciją ir sudemokratinti režimą...

RUGPIUČIO 16.

USA Atstovų Rūmų užsienių reikalų komisija trimis ketvirtadaliais balsų pareiškė pritarimą administracijos siūlomai Karinės Pagalbos Programai,

pagal kurią USA turėtų duoti ginklų Atlanto Paktą pasirašiusioms Europos valstybėms už 1 milijoną ir 450 milijonų dolerių.

Derybos dėl taikos sutarties su Austrija jau tiek pažengė, kad liko tik... 11 punktų, dėl kurių dar nesutaria. Tos derybos vyksta tarp USA, Anglijos, Prancūzijos ir sovietų užsienių reikalų ministrų atstovų.

USA naujasis Ambasadorius Maskvoje apsilankė pas Staliną, apie 11,000 susirgimų. New York'e paskutiniu metu buvo 856 susirgimai, tai yra beveik 11 žmonių iš 100,000 gyventojų. Kitur nuošimtis mažesnis.

Apie 50-60% susirgusiųjų visiškai išgyja. Apie 20% atsitikimų palieka lengvesnes pasekmes, o 15-20% susirgusių lieka sunkiai sužaloti. Nuo 5 iki 10% miršta.

Nors ši liga ir daug mažiau išsiplečusi, kaip džiova ar vėžys, bet ji kelia didesnio susirūpinimo, kadangi ji tebėra paslaptinga. Dar nėra tikrai iširta, kaip ja užsikrečiama ir dar nėra jokių skiepimo priemonių prieš tą ligą.

Dėl šios priežasties žmonės imasi visokių apsaugojimo priemonių. Pavyzdžiui, pasigirdus žinioms apie didesnį susirgimų skaičių New York'e, pereitą sekmadienį Coney Island pajūrį vietoj milijono žmonių buvo tik apie 600,000. Miesto parkų masyvose vietoj 40,000 buvo tik apie 8,500 žmonių.

Indianoj, Muncie mieste žmonių pareikalavus, buvo uždarytos bažnyčios, kino teatrai ir barai. Wisconsin viename mieste buvo įsakyta vaikų neišleisti iš namų. Apdraudimo bendrovės įvedė specialius draudimo polisus šios ligos atvejui ir turi nemažą pasisekimą...

Šios ligos tyrinėtojai tačiau mano, kad nėra jokio pamato manyti, jog šia liga galima užsikrešti bendrose maudyklose, taip pat nėra jokio pamato uždarinti bažnyčias, teatrus, mokyklas. Jie mano, kad užsikrečimas gali įvykti tik labai artimo fizinio kontakto metu, bet ne taip sau atsitiktinai prisilietus.

ŠIOJE ŠALYJE

DARBO ATSIKAS — skelbia darbo reikalų sekretorius Tobin. Nedarbo mažėjimas mažesias prasidėsias jau rugsėjo mėnesį, apie vidurį, vėliausiai — rugsėjo gale.

Visų pirma šiuo metu daugelis studentų bei moksleivių, kurie dirba vasaros atostogų metu, grįš į mokyklas ir į jų vietas galės patekti kiti darbininkai. Be to, paskutiniu metu esą gerokai patuštėję prekių sandėliai ir esą daug naujų užsakymų. Taigi fabrikai turės daugiau gaminti ir jiems reikės daugiau darbininkų. Dar šiais metais atsirase apie milijoną vietų darbo ieškantiems darbininkams.

ATLYGINIMO MINIMUMO klausimas vėl pajudėjo iš vietos. Atstovų Rūmai 361 balsu prieš 35 priėmė įstatymo sumanymą, kuris numato atlyginimo minimumo pakėlimą nuo 40 iki 75 centų per valandą. Dabar tas įstatymo sumanymas yra perduotas Senatui.

GENEROLAS BRADLEY paskirtas visų Amerikos karinių pajėgų, tai yra sausumos kariuomenės, aviacijos ir laivyno, jungtinio štabo viršininku.

VAIKŲ PARALIZIAUS liga kelia nemažą susijaudinimo, kai kur net ir perdėto. Reikia pastebėti, kad ta liga suseraga ir net miršta ne tik vaikai, bet ir suaugę žmonės.

Šiuo metu Amerikoje esama apie 11,000 susirgimų. New York'e paskutiniu metu buvo 856 susirgimai, tai yra beveik 11 žmonių iš 100,000 gyventojų. Kitur nuošimtis mažesnis.

Apie 50-60% susirgusiųjų visiškai išgyja. Apie 20% atsitikimų palieka lengvesnes pasekmes, o 15-20% susirgusių lieka sunkiai sužaloti. Nuo 5 iki 10% miršta.

Nors ši liga ir daug mažiau išsiplečusi, kaip džiova ar vėžys, bet ji kelia didesnio susirūpinimo, kadangi ji tebėra paslaptinga. Dar nėra tikrai iširta, kaip ja užsikrečiama ir dar nėra jokių skiepimo priemonių prieš tą ligą.

Dėl šios priežasties žmonės imasi visokių apsaugojimo priemonių. Pavyzdžiui, pasigirdus žinioms apie didesnį susirgimų skaičių New York'e, pereitą sekmadienį Coney Island pajūrį vietoj milijono žmonių buvo tik apie 600,000. Miesto parkų masyvose vietoj 40,000 buvo tik apie 8,500 žmonių.

Indianoj, Muncie mieste žmonių pareikalavus, buvo uždarytos bažnyčios, kino teatrai ir barai. Wisconsin viename mieste buvo įsakyta vaikų neišleisti iš namų. Apdraudimo bendrovės įvedė specialius draudimo polisus šios ligos atvejui ir turi nemažą pasisekimą...

Šios ligos tyrinėtojai tačiau mano, kad nėra jokio pamato manyti, jog šia liga galima užsikrešti bendrose maudyklose, taip pat nėra jokio pamato uždarinti bažnyčias, teatrus, mokyklas. Jie mano, kad užsikrečimas gali įvykti tik labai artimo fizinio kontakto metu, bet ne taip sau atsitiktinai prisilietus.

10,000 mylių kelionė

Rašo
J. V. VALICKAS

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

Gilyn į Meksiką

Išvažiavus iš Monterrey sostinės link, prieš akis iškyla didžiulis kalnas, skelta viršūnė: labai panašus į vyskupo kepurę.

Toliau turėjau progos pirmą kartą pamatyti jautiausias ariant. Nufotografavau tuos artuosius ir leidausi į tarpekį tarp plikų kalnų.

Tik pravažiavęs kelias dešimtis kilometrų, pagaliau pamaciau lyg kokių trėbėsių ir keletą žalių medžių. Nepaprastai malonus buvo tas reginys, lyg tyrusio oazę pamatysiu.

Besiartinant prie tos "oazės", staiga priešais išsikojo du jauni meksikiečiai ir, rankomis modami, ėmė mane iš tolo stabdyti. Pasirodo, kad tai yra specialiai pasamdyti kvietėjai, kad pravažiuojantieji užsuktų į čia pat esantį miestelį ir, žinoma, paliktų ten nors keletą pezų...

Pasukau į tą miestelį, kurio vardas, kaip tie vyrukai sakė, — Allended. Ir nesigailėjau!

Vos pasukus iš kelio, išliko priešais lyg būrys užburty pilių, pilkai rausvais bokštais, paslaptinai prisigūžusiais prie didžiulių, iš visų trijų pusių juos apsupusių kalnų. Arčiau privažiavęs, pamaciau kalnuose įvairiausių urvų, o tuose urvuose įvairiausi restoranukai tokiems, kaip aš, užkylėliams vilioja. O "pilyse" esama visokių "suvenyrų" krautuvų. Matyt, šis miestelis ir gyvena iš tokių pagautų pro šalį važiuojančių keleivių.

Apelsinų miestas ir nakvynė su gyvate...

Išvažiudamas iš to "užburty pilių" miestelio, spėliojau, koki dabar nuotykiams manęs laukia. Ilgai spėlioti nereikėjo.

Gerokai pavažiavęs privažiavau vėl nepeprastą miestelį. Tikrasai jo vardas yra Montemrelos, bet aš jį pavadiniau tiesiai Apelsinų Miestu. Visos gatvės čia pilnos stalų lentynų, o ant jų tik apelsinai ir apelsinai! Apilink miestelį ir pačiame miestelyje visur pilna apelsinų medžių, o jų šakos linksta nuo auksaspalvių apelsinų. Visa gamta pakvėpusi maloniu, sultingu apelsinų kvapu.

Tai man taip patiko, kad nutariau čia pernaktuoti. Bet keistas dalykas: miestelis apie 5,000 gyventojų, o nei vieno viešbučio... Ką darysi — nutariau nepasiduoti ir vis vien čia nakvoti, nors ir už miestelį, lauke, bet tik apelsinmedžių pakunksmėj. Išvažiavau, susiradau patogią vietą, pasistačiau auto-

mobilių ir išsitiesiau šalia jo po medžių su "aukso obuoliais". Saulei besileidžiant užsūdau ir, kai nubudau, atradau, kad jau trečia valanda po vidurnakčio... Jaučiausi jau gerai pailsėjęs, bet numigti apetito dar buvo. Tad išsitiesiau aukštesnėse, gardžiuojus kvapniū oru, žiūrių į giedrą dangų ir "skaičiuojau žvaigždes... Manau sau — "rojus, o rojus!"

Tik staiga išgirstu netoliese kažkokį nemalonų šnypstimą... Greit čiupau elektros lemputę, pašviečiau į tą pusę, ogi žiūrių — gyvatė ar koks kitas šliužas tingiai šliužia, gal kokių septynių pėdų ilgumo ir tik keli žingsniai nuo manęs!

— O, kad tu sukeptum! — tariau sau, — Še tau ir rojus!

Ir, nelaikdamas, kol tas šliužas ims mane gundyti, nei kol kas nors ims mane iš to rojus vartyti, skubiai susikrausčiau į automobilį...

Čia miegoti jau nebuvo taip patogiu, tad netrukus išsijudinau toliau važiuoti.

Rytui išausus privažiavau Linareo miestą, kur papusryčiauvau ir sužinojau, kad netoli yra bažnyčia, kurią esą verta pamatyti.

Ką tik išvažiavus iš miesto ir pasirodė toji šv. Pilyso iš Linareo bažnyčia. Jau išorinė jos išvaizda tokia įdomi ir tokia savotiška, kad negalima susilaikyti neužėjus ir vidaus pasižiūrėti. O vidus be galo gražiai išdabintas. Viskas sidabruota — auksuota, o visos stovyklės atrodė kaž kaip kitokios, negu Amerikos bažnyčiose. Greičiausiai ir čia yra meksikietiško, arba, tikriausiai sakant, actekų skonio įtaka.

Išsinuomojau geresnius "plaučius"

Toliau ilgesnį laiką teko keliauti be jokių žymesnių įvairumų. O čia dar kelionės nuotaiką gerokai gadino tai, kad vis labiau iškylant į kalnus, mano automobilio "dusulys" vis labiau pradėjo pasireikšti ir vietomis jam jau visai sunku buvo mane traukti...

Todėl labai nudžiugau, kai įvažiudamas į didelį baltą Victorios miestą visų pirma pamaciau didelį garažą, ant kurio buvo skelbiama, kad taiso General Motors gamybos mašinas.

Vyresnysis mechanikas, išklauses mano skundą, kad mano automobilis lygumoj puikiai elkinas, bet į kalną nenori traukti, lauke, bet tik apelsinmedžių pakunksmėj. Išvažiavau, susiradau patogią vietą, pasistačiau auto-

Sako, visi amerikiečiai atvažiuoja su lygumoms bei žemumoms pritaikytais karbiuratoriais, kurie pakilus į aukštumas, kur oras skystesnis, nepajėgia į mišinį paduoti gana oro ir automobilis pradeda "naravytis", kai tik reikia daugiau jėgos traukiant į kalną.

Patūpčiojęs ir palinkčiojęs aplink automobilį, galų gale tvirtai nutarė, kad reikia keisti karbiuratorių. Bet kadangi jis tinka tik kalnuose važinėti, tai pagaliau sutarė, kad geriau bus man jį ne pirkti, o tik išsinuomot.

Medžiojame viską, tik nieko neparsinešame...

Victorios mieste bendras įspūdis tas pats, kaip ir Monterrey, tik čia daug švariau. Paminėtinas nepaprastai gražus sodas — Jarden Juarez. Tokio grožio sodą teko matyti vien tik Afrikoje. Tai buvo privatus vieno arabų šeiko sodelis. Bet šitas sodas daug didesnis ir čia yra tokių gėlių, kokių nei šeikas neturi... Žodžiu sakant, ir vėl nejučiomis pagalvojau, kad tai tikras žemiškas rojus!

Miesto gyventojų pasilinksinimo aikštė "La Penita" paklaustas policininkas rekomendavo apsisistoti viešbuty "Hotel Palacio". Gerai buvo rekomenduota.

Viešbutis labai patogioj vietoj ir bent keli tarnautojai čia kalba angliskai, kurie puikiai painformuoja apie viską, kas amerikiečių keliautojui gali būti įdomu šio miesto apylinkėse.

Viešbutis įrengtas moderniai, su visokiais patogumais, kainą vienai parai tik apie \$1.70. Pirmame aukšte yra didelė salė, kurioje tam tikrose vitrinose pilna įvairiausių meškeriojimo ir medžioklės įrankių bei reikmenų. Galima pirkti ir nuomoti. Vien jau iš to galima suprasti, kad čia yra netoli gerų vietų meškerioti ir medžioti.

Vakarieneis metu kaip tik ir susipažinau su amerikiečiu keliauninku iš Utah, kuris čia ir apsisistojęs tik todėl, kad esąs mėgėjas medžioti. Sutarėm pabandyti drauge.

Pasirodo, kad minėtoj salėj galima ne tik šautuvus išsinuomot, bet ir vadovą pasisamdyti — už 15 pezų dydikiu valandų. Čia pat už menką pinigą buvome apripinti ir medžioklės leidimais.

Valandėlė kelio — ir mes buvom jau miške. Sustojus ant kalvos, virš mūsų galvų ėmė sukis vanagas. Buvau besirenkęs šauti, bet vadovas sulaikė: sako, neverta, tik kitus paukščius ar žvėris išbaidsys...

Susilaikiau. Nužygiavom dar porą kilometrų gilyn į mišką. Vadovas sako, kad čia jau turime ką nors užtikti. Ir tikrai, netrukus išgirdome šlamesį krūmuose. Vėl pasiruosėm. Žiūrim, — o gi didžiulis šernas su vaikais. Vadovas vėl duoda ženklus — susimildami, nešaukiant. Vėl išaiškina, kad galima gerai nepataikyti, o ir pataikius, kulkos keltos šernui per menkos, gali tik šernzinti, o toks milžinas, ir dar su vaikais, jeigu puls, tai medžiotojams gali būti riestai... Ir vėl susilaikėm.

Taip iš mūsų medžioklės ir neišėjo nieko daugiau, kaip tik pasivaikščiojimas po mišką. Ir lietus dar užklupo, bet po tokiomis tankiais medžiais likome visai sausi. Nutarėm užkasti ir traukti namo.

Beužkandžiaujant, medyje lyg kas sujudėjo ir trasktelėjo sausas žagarėlis. Mano kolegos visai nekreipė į tai dėmesio, bet aš neiškenčiau nežvilgtelėjęs. Zvilgtelėjau — ir kvapą užėmė. Greitu rankos mostu atitraukiau nuo medžio keletą žingsnių tolyn: medžio šakomis lėtai sluogė ilga ir stora gyvatė!

Mūsų vadovas, ją pamatęs, visais išbalo ir sako, kad galėjo būti tikrai blogai, jeigu ji būtų nepastebėta. Tai esanti "Phantom" vardu vadinama gyvatė,

DETROIT, MICH.

BUS ALT SAJUNGOS SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Rugpjūčio 21 d., sekmadienį, 1 val. po pietų, šaukiamas Amerikos Liet. Tautinės Sąjungos Detroito skyriaus (buv. LVS) mėnesinis susirinkimas, šv. Antano parapijos mokykloje, 25th ir Vernon g.

ALT S-gos skyrius susiorganizavo liepos 23 d. Tada, šalia senų, įstojo ir nauji nariai. Yra rengiamasi keletai žymybių parengimų rudenį, todėl svarbu, kad kuo daugiau narių atsilankytų. Kadangi jau žymų skaičių narių sudaro seniai atvykę lietuviai iš Europos, kviečiame jų dar daugiau į šį susirinkimą atsilankyti.

ALT S-gos Detroito Skyriaus Valdyba

LANKĖSI DR. J. BALYS

Rugpjūčio 12 ir 13 dienomis Detroito lankėsi dr. J. Balys iš Indianos universiteto.

Čia atvyko rinkdamas tautosaką: senas dainas, mįsles ir pasakas. Apisistojęs pas dr. J. Sims, vietinių padedamas, surinko keliolika dainų, kurios buvo įdainuotos ir rekordini aparata. Įdainavo Jonas Valiukas, Bronius Budriūnas, artistai Kutkai, A. Raumutienė, M. Greivienė ir jūsus korespondentė.

Iš Detroito svečias, dr. Sims lydimas, automobiliu išvyko į Clevelandą, Ohio.

NAUJI DAINININKAI RADIO PROGRAMOJ

Šeštadienį, rugp. 13 d., per Lietuvos Balso radio pusvalandį išgirdom naujus dainininkus: Al. Kutkų, komp. Br. Budriūną ir J. Valiuką. Jie dainavo trio "Kur tas šaltinėlis", "Jaunystės Daina" (kompozitoriaus Budriūno) ir "Tykus buvo vakarėlis".

Toks retas lavintų balsų suderinimas uvo malonus atsigalvinimas klausytojų jausmams. Lapkričio mėnesį Lietuvos Balso choras, diriguojamas naujo dirigento B. Budriūno, ruošia koncertą. Tikimės, kad šis koncertas bus labai įdomus, nes jame jau bus įlieta naujo lietuviško kraujo.

Tie naujieji "dypukai" mus senuosius gerokai žavi. Nors mes kartais juose randame kai ko ir neaiškaus ar nesupranta, kartais ir nepatinkamo, bet vis dėlto kaž kokia jėga mus taip traukia prie jų, o gal juos prie mūsų... Kartais mes pasijuntam lyg apsvaigę ir net nepajėgiame susivokti, kas čia atsitiko, koki tie mūsų nauji

gana pavojinga, gyvenanti daugiausiai tik tropikuose, į tas vietas retai kada teuzklystanti. Kai geriau įsižiūrėjom, pamatėm, kad ji apie 20 pėdų ilgio ir kokių 9 colių storio.

Kadangi aš pirmas ją pastebėjau, tai man priklausė pirmam ją į šauti, o kiti taip pat pasirengę pridėti, jei nepataikytų. Prisitaikiau, paspaudžiau, trinkelėjo šūvis, gyvatė staugiai susiraitė aplink šaką ir po keliolikos sekundžių dribtelėjo žemėn.

Stebėjome ją dar kokį pusvalandį, o ji vis dar raitėsi. Pagaliau nutarėm palikti. Vadovas žadėjo ateiti kitą dieną ir nusiimti kailį, nes, sako, tokia gera ir didelė gyvatės oda retai pasitaiko.

Nekviestos viešnios

Grįžę prie automobilio, jo nebegalėjome pažinti: jis buvo visai kitos spalvos!

Pasirodo, į mūsų automobilį susirinko milijonai skruzdėlačių... Mūsų vadovas apgalles-tavo, kad užmiršo mums pasakyti, jog reikia nepalikti automobilioje jokio maisto, ypač saldaus. O ten kaip tik buvo de-

draugai, kodėl jie toki maistą ir artimi.

O jų dainos mums atnešė šviežio, skausaus jausmo. Tad, dainuokime, mieli broliai, dainuokime!

APŠILANKĖ DR. KAZLAUSKAS

Su savo draugais atsisveikinti iš Pittston, Pa., atvyko buvęs University School mokytojas dr. Bronius Kazlauskas. Mat, jis vasaros atostogas leisdamas rytuose, sumanė vesti ir tą laiką rado Pittstono lietuvių šeimose. Tęn ir lektorius tarneybą gavo. Nieko mums deitroiečiams nelieka, kaip tik palinkėti dr. B. Kazlauskui laimingo gyvenimo.

ATOSTOGAUJA

Mūsų mielos naujakurės — M. Navickaitė ir V. Viškerienė — buvo išvykusios atostogų į rytus. Daugiausia džiaugsmo radusios Amsterdam, N. Y., apylinkėse, kalnų šlaitų šlamėjime.

MIRĖ

Rugp. 6 d. mirė Stasys Ambrosas, 71 m. amžiaus. Jis bene buvo vienas iš pirmųjų biznierių lietuvių Detroito. Paliko sūnų ir dukterį, kurie paskutiniaisiais metais prižiūrėjo tėvo biznį — alaus darželį.

"ŽIBURELIO" SUSIRINKIMAS

Rugp. 21 d. 1:30 po pietų, Armon osvetainė 2386 24th, įvyks "Žiburelio" draugijos susirinkimas. Prašomi visi nariai dalyvauti ir nauji prisirašyti. "Žiburelio" draugijos tikslas paremti Vokietijos esančius lietuvių studentus.

M. Sims

Worcester, Mass.

TAUTINIAI PASIRODYMAI

Turėjome visą eilę viešų įvairių tautų pasirodymų. Rugpjūčio 10 d. tarp kitų pasirodė ir lietuviai.

Savo gražumu ir įvairumu lietuvių programa išsiskyrė iš visų tos dienos pasirodymų. Darįvavo J. Burdolio vedamas vaikų (10-16 metų) būbinių orkestras, J. Dirvelio vedamas "Aušrelės" vyrų choras ir J. Lendraitienė vadovaujant Liet. Moterų Veteranų Draugijos suorganizuota tautinių šokių grupė, publikos ypatingai gerai priimta.

J. Lendraitienė labai džiaugiasi naujakurių talka. Visiems gražiai bendradarbiaujant, lietuvių pasirodymai vis tobulės.

žutė saldžių pyragaičių... Tai skruzdės aptiko ir susirinko į pokylį...

Medžių šakomis bandėm tas neprastytas viešias pašalinti, bet jų buvo tokia daugybė, kad daugumas iš jų, ypač tos, kur viduj buvo, visai nepastebėjo ir nesuprato mūsų gana nedraugiškų ženklų... Pagaliau pavyko prieti užvesti motorą ir pavažiuoti toliau. Ten nutarėm, kad reikia prieš tas viešias imtis griežtesnių priemonių. Sugraibėm kiek skudūrų, uždegėm ir ėmėm smilkinti į automobilio vidų. Tai pagelbėjo. Nors ir nesiskubindamos, vis dėlto viešios mūsų pastogės pradėjo aplūpti kailį, nes, sako, tokia gera ir didelė gyvatės oda retai pasitaiko.

Tai buvo tikrai jukingas ir savo netikėtumu vienas iš keisčiausių nuotykių.

Grįžus į viešbutį, nors laimikių ir neparsivežėm, kalbą apie dienos įspūdžius visiems buvo iki soties. Grįžo ir kiti medžiotojai, taip pat be laimikių, tad mes prieš juos bent savo nuotykius galėjom pasididžiuoti.

(Bus daugiau)

'Stokit į mūsų glaudžias eiles...'

Atsiliepiamas į atsiliepiamus dėl STASIO YLOS straipsnio

DIRVOS 32 Nr. buvo įdėtas vyskupų lietuviškos parapijos straipsnis: "Kas kliudo kunigams atvykti su tremtiniais"

Tai buvo atsakas Stasiui Ylai, kuris liepos 9 d. DRAUGE apkaltino Vakarų kraštus, nenorinčius, kad tremtiniai atvyktų kartu su savo kniguais.

Atsako autoriai reiškia minčių, kad tikrieji tremtinių kunigų neįsileidimo kaltininkai yra ne Vakarų tautos arba "kapitalistinis pasaulis", bet pati dvasininkija.

Taip, žinoma, gali būti ir, iš dalies, tikrai taip yra. Tačiau kai kurios atsako mintys skamba gana keistai.

Kadangi Stasys Yla lietuviškų kunigų emigraciją sieja su krikščionybės ir tautiško išlaikymo, jam primename, kad jaunoji karta, išauklėta Jungtinėse Valstybėse, neliko nihilistiška, nei bolševizmui prieilanki. O lietuviškumo išlaikymui bažnyčia turinti mažiau nuopelnų, negu jo naikinimui.

Su tuo, gal būt, irgi galima sutikti, nors tai klausimas, reikalingas platesnių diskusijų.

Bet kodėl tai pabrėžiama šiuo atveju? Juk Stasys Yla, kaip iš jo pareikštų minčių aišku, yra pasiryžęs ne lietuviškos naikinimui dirbti. Kad kunigas gali būti ir geras patriotas, taurus lietuvis, manau, tuo abejoti netenka.

Reikėtų tik džiaugtis, kad nepriklausomos Lietuvos išauklėti kunigai gieda "naują giesmę", lietuviškos išlaikymo sielos jasi. Garbė jiems!

Jei dvasininkijos dauguma praeityje ir būtų nusikaltusi lietuvių, tai to jokiu būdu negalima pasakyti apie nepriklausomos Lietuvos kunigus, juo labiau nedera praeities "nuopelnų" prikergti tiems, kurie trokšta lietuvių tautai šviesios ateities ir ryžtasi ta linkme dirbti.

Lietuvos dvarininkų "nuopelnai" lietuvių bei visiems gerai žinomi, bet, tur būt niekas dėl to nedrįso priekaištauti Marjajai Pečkauskaitėi, Julijai Zymančienei, Vladui Putviui-Putvinskui ir kitiems bajoriškos kilmės patriotams.

Kokių pažiūrų bebūtume, tu darime pripažinti, kad dvasininkija ir bažnyčia tautos gyvenime vaidina svarbų vaidmenį. Tai žinodamas, dr. Jonas Šliupas, nors religinio patarnavimo pats nesijautė reikalingas, vis dėlto su kun. Burba važiavo pas

(Perkelta į 3-čią pusl.)

Yra senų lietuviškų dainų, bet...

lietuvių statytoj bažnyčioj lietuviškam žodžiui nebėra vietos

Išpūdžiai iš Grand Rapids, Mich.

Man patarė J. Bačiūnas:

— Važiok į Grand Rapids, ten yra senų lietuvių, tikrai rasi įdomių dalykų.

Vartau telefonų knygą. Daug lietuviškų pavardžių, kitos apgadintos. Vieną adresą jau turėjau, paskambinau iš Macatawos Medelinskui. Kaip nardistai, sakai tiesiai: esu toks ir toks, ieškau senų lietuviškų dainų ir pasakų, ar nepadėtum man, kad senas tos vietos gyventojas juos surasti?

— Na, tai gali atvažiuoti — sako man pagaliau, matydamas, kad lengvai manimi neatsikratysi.

O aš tai kaip čigonas: įleisk tik jį į gryčią, tai ir ant pečiaus lipa. Reikia skambinti į visas puses, vedžioti pas senus žmones ir vis dar man negana: gal dar kokia dainininkė atsirastų? O čia viena persėnėjusi, kita suraudonėjusi, trečia serga...

Vis dėlto suradom dvi puikias dainininkes ir užrašiau 23 dainas, jų tarpe ir tokių, kokių su žiburiu reikia paieškoti. Daugiausia ir labai noriai, be jokių nereikalingų atsilankinėjimų, padainavo Rozalija Čiplienė, čia atvažiavusi dar 1897 m. Jos dainos suvalkietiškos, kilusios iš Plokščių par. Reto senumo dainorė ir ji traukia dar stipriai.

— Šita daina mano mamytės, dainuodavo linguodama siratėlės dainą. Ir paliko ji mane 8 metų siratėlę. O jos dainą dar prisiminiau...

Ar daug bus tokių, kurie atsimins, ką girdėjo 8 metų būdami?

Keletą gražių dainų padainavo ir Antanina Alksnienė, kilusi nu Lekėčių. O kai jos abi kartu užtraukia, tai matai, kaip miela joms ta lietuviška daina. Ir skamba, kaip skambina...

(Perkelta į 5-tą pusl.)

Daugiausia apie Kanadą ir Lietuvą žinių duoda patriotinė — nepartinė ir nesrovinė —

'NEPRIKLAUSOMA LIETUVA'

8-nių puslapių didelio formato savaitraštis, redaguojamas modernišku būdu, Lietuvos laikraščių pavyzdžiu.

KAINA: Visur užsieniuose 3 dol. 50 centų ir Australijoje — 4 doleriai.

ADRESAS: 3A Fourth Ave, Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada.

Geriausias

LIETUVIŲ

Paveiksluotas

Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesi per 1 meta.

Insteigos Gegužio 15, 1938.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

332 N. 6th Street

Žurnalas

NAUJIENOS

32-jų puslapių

Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesi per 1 meta.

Insteigos Gegužio 15, 1938.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

Philadelphia 6, Pa.

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

NEKENKS PAGALVOTI

VYRIAUSIOJO Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto nėsiai paskelbtoji "Lietuvių Charta", dedama šalia šių eilučių, kasdieniško gyvenimo realistui gali pasirodyti kiek keista ir net nereikalinga. Kas daugiausiai prates tik prie visiškai apčiuopiamų reikalų, gal pagalvos, kad tie labiau iškilmingi, negu konkretūs pareiškimai nedaug turi prasmės. Nes jie tik pakartoja visiems supratuosiems lietuviams gerai žinomus dalykus, bet nesudaro jokių naujų apčiuopiamų galimybių išdėstytiems siekimams realizuoti.

Todėl nenuostabu, kad lietuviškų siekimų priešininkai stengiasi pakišti ir tokią mintį: "čia yra tik "litanijs" ar "psalmė", tinkama pasiskaityti ir pasvajoti nuo realaus gyvenimo atitrūkusiems ir rimtai negalvojančioms žmonėms"...

Susidūrus su tokiu priekaištu, mintis nejučiomis persksta šešetą dešimčių metų atgal.

O juk ir Kudirka, pirmą kartą išgirdęs panašias, tik tada labai dar nedrąšias ir daug mažiau konkrečias, mintis, panašiai pagalvojo: "Bawia się dzieci..."

Ogi ir visi mūsų sulenkęje ponai-bajorai ir kiti lietuvių tautinio atgimo priešininkai praminė mūsų tautinės sąmonės žadintojus "litvomanais". Tai reiškė, kad lietuvių yra maž daug susilubavusio proto prasimanymas, manija, dalykas, į kurį nėra ko rimtai žiūrėti.

Na, o kas atsitiko vėliau?

Prisiminkim tik to paties Kudirkos žodžius: "Jeigu audra ištikus išverstų jūsų namo sieną, — jūs iš baimės neišsilakstytų... jo vietoj tuoj kitą statytų!" Prisiminkim jo paliktą testamentą "Vardan tos Lietuvos vienybės tezyd!" Argi tai nebuvo taip pat "iškilminga poezija", "nerealistiški šūkiai"?

O kur visi tie, kurie tautos sąmonės žadintojus ir veikėjus pašaipiai "litvomanais" pravardžiavo?...

Dabar turime kitus "ponus-bajorus", nebe iš Varšuvos—Krokuvos, o iš Maskvos visą savo išmintį semiančius. Ir šitie, kaip ir anie, su išdidžia pašai pa bando sunieinti lietuvių pasiryžimus. Tik jau labai neišdrąsinti tie naujieji "ponai-bajorai". Anų ginklas buvo pašaipinis žodis "litvomanija", o šitie neišgalvojo nieko gudresnio, kaip tik "litanijs"... Vos trijų raidžių skirtumas...

Ar tai nereikšia, kad šitie greičiau už anuos bus iš gyvenimo nušluoti?...

Tačiau, pripažindami tos mūsų siekimų santraukos reikšmingumą, turime rimtai pagalvoti apie praktišką jos vykdymą.

Kiekvienas "Lietuvių Chartos" punktas paliečia didelius klausimus, apie kuriuos yra daug ko plačiau pakalbėti. Tai laikui bėgant ir padarysime. O šiandien nors trumpai sustokime ties pačiu pirmuoju punktu — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizavimu.

Valstybė yra aukščiausioji tautinės bendruomenės organizacija. Taip yra teisingai pareikšta "Chartos" šeštajame straipsnyje.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė šiuo metu norima kiekia suorganizuoti svarbiausiai dėl to, kad šiuo metu lietuvių valstybė yra nelemto aplinkybių suspenduota.

Bet ir veikiant savai valstybei, organizuotas ryšys tarp išeivijoj esančių lietuvių reikalingas. Juk ir nepriklausomybės laikais, gaila — gana vėlai, buvo sukursta organizuoti Pasaulio Lietuvių Sąjunga.

Ir dabartinėse aplinkybėse Pasaulio Lietuvių Bendruomenė galės apimti tik šiaurę geležinės uždangos esančių lietuvių išeiviją. Ligi valstybės atkūrimo ši organizacija, noroms nenoroms, lieka aukščiausios organizacijos vietoj... O vis dėlto, jeigu į "Chartą" įrašome valstybės pripažinimą aukščiausia tautinės bendruomenės organizacija, jeigu vienu iš svarbiausių savo tikslų statome valstybės apgynimą ir išlaikymą, tai kuriant Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vadovybę, argi nepriderėtų prisiminti, kad šiaurę geležinės uždangos esame ne tik paskiri lietuvių išeiviai, bet ir Lietuvos valstybės kai kurie elementai?

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, pasiūlydamas lietuvių bendruomenei laikinius jos santvarkos nuostatus, rezervavo sau teisę sudaryti Laikinąjį Vyriausį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Organizacinį Komitetą.

Tas komitetas, nors ir organizacinis ir tik laikinis, vis dėlto turėtų būti tam tikrą laiką vyriausiu Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organu. Tai yra svarbus organas.

Ar tai nėra klaida, kad VLIKas pats vienas sau rezervuoja to organo sudarymo teisę?

VLIKas pats savęs nesutapdina su išeivija. Nors jis irgi yra išeivijoje, bet jo simbolinė reikšmė kitokia. O čia faktiškai yra išeivijos organizavimas. Ar nuosekliai, kuriant vyriausį išeivijos organą, užmiršti, kad išeivija atskiruose kraštuose jau yra gana stipriai susiorganizuoti?

VLIKas "Chartoje" deklaruoja valstybės reikšmę. Ar nuosekliai tad, kuriant lyg ir valstybę laikinai pavaduojančią organizaciją, užmiršti, kad dar yra tikri valstybės elementai?

Atrodo, kad VLIKui nereikėtų per daug skubėti su minimo komiteto sudarymu, o paieškoti tokio kelio jam sudaryti, kuriame dalyvautų ne tik pats VLIKas, bet ir organizuotoji išeivija ir tebesą gyvi valstybės elementai.

ATSILIEPIMAS...

(Atkelta iš 2-o pusl.)

dienų sulaukę, mes negalime jų pamiršti.

IRO organizacija kitais metais baigia savo darbą. Kas tada bus su tais, kurie dėl vieno ar kitų priežasčių negali emigruoti? Kalbame apie senelius, invalidus, našles ir šeimas su mažais vaikais. Turėtume pagalvoti ir apie tremtinius kunigus.

Jei dvasininkijos dignitoriai permaža teturi meilės savo konfratrams, jei valstybių vyrai bet kokias išskaičiavimas tremtiniams kunigams užtenkia savo kraštų duris, mes parodykime, kad mums, kaip lietuviams, rūpi lietuvių likimas. Mūsų vadovaujantieji organai turėtų šiuo reikalu padaryti atitinkamų žygių tiek dvasinėse, tiek pasaulinėse valdžiose.

Tremtiniai kunigai tegul nelieka savo tautiečių užmiršti, apieisti klajūnai, o jų daugumos, manau, nereiks raginti "stoti į mūsų glaudžias eiles".

Z. Jankus

REDAKCIJOS PASTABOS:

1. Z. Jankus, išskeldamas daugelio lietuvių kunigų, ypač jauniosios jų kartos, patriotiškumą, labai teigiamai papildė diskusijas, kilusias dėl Stasio Ylos straipsnio.

2. Pirmuose atsiliepimuose į tą straipsnį buvo tik bandy-

Nuomenės

Visi geri, kai miega...

Kam dabar tą Franco išbarėt?

Juk jis neblogas vyras...

T. B. Waterbury, Conn.

Norint, užtektų tam ir tam!

Man labai įdomu, kaip naujakuriai žiūrės į pereitą DIRVOS numerį išdėstytą matematiką, pagal kurią už vieną kiekvienos savaitės darbo valandą galima išsirašyti beveik visus laikraščius. Seniesiems aš čia ne vieną kartą bandžiau aiškinti, kad laikraštis kaštuoja mažiau kaip dešimtąją per savaitę. Būdavo, sakau, atsisakyk tik nuo vieno stiklo alaus per savaitę ir turėsi laikraštį. Tai man atrodė: — Alus, brolyti, tai ne laikraštis!

Dabar jau nieko nesakau. Tik žiūriu, kas gi naujakuriams bus brangiau — alus, ar laikraštis?

J. D., Cleveland, O.

mas įnešti pataisų, į kai kuriuos Stasio Ylos tvirtinimus, su kuriomis pataisomis maždaug sutinka ir Z. Jankus.

3. Visiškai pritariame tai minčiai, kad visai lietuvių visuomenei turėtų rūpėti ir lietuvių kunigų patriotų emigracijos reikalas. Tik manome, jei kunigai iš savo pusės persvarstytų savo dažnai kartojamą (ir Stasio Ylos straipsnyje įterptą!) tvirtinimą, anot kurio — visi liberaliau religijos klausimais galvojantieji yra tik nihilistai ir "trąša bolševizmui".

Be to, šito susirūpinimo pavyzdį tikrai priklauso rodyti visų pirma pačiai lietuvių dvasininkijai.

Lietuvių kalbos žodynas

Neseniai mačiau viename mūsų laikraštyje, kaip man nežinomas lietuvis teiravosi, ar kas negalėtų jam paaukoti lietuvių kalbos žodyną.

Aš noriu pasakyti tam ir kitiems tokio žodyno norintiems tautiečiams, kad Lietuvių Kalbos žodyno mes niekad neturėjome, neturime ir neturėsime.

Tiesa, daugelis Lallo lietuviškai-angliškai ir angliškai-lietuviškai žodyną vadina "lietuvių kalbos žodynu", bet tai klaidinga nuomonė. Lallo žodynai yra tik rinkinys žodžių ar pavadinimų su jų kategorijos, pažymėjimu, nurodant, kaip jis vadinasi angliškai ar lietuviškai. Toks žodynas nėra kalbos žodynas ir iš jo niekas kalbos nesimoko, nes išmokyti negalima.

Lietuviško žodyno reikalas yra labai senas dalykas, galbūt taip senas, kaip lietuviška spauda. Iš pirmųjų lietuviškų laikraščių mes žinome, kad lietuviškos spaudos draudimo laikais Mažosios Lietuvos ejuose lietuviškuose laikraščiuose dažnai pasitaikydavo žinutės, kad Didžiojoje Lietuvoje tai šen tai ten buvo bandoma parašyti lietuvišką žodyną. Buvo net ir valdžiai duoti prašymai leidimo tokį žodyną leisti, bet visos tos žinios tik žiniomis ir liko.

Tik 1894 m. Petras Mikolajnis išleido kunigo Miežinio su-taisytą lietuviškai-latviškai-lenkiškai-rusiškai žodyną. Leidinys turi arti 300 spausdintų puslapių. Bet tai nėra lietuvių kalbos žodynas.

Lietuvių kalbos žodyno reikalas buvo gyvai sukrutęs apie 1896 metus. Išeivijoj tą reikalą kėlė gausinga lietuvių emigracija, kada iš visų Lietuvos kampelių vis daugiau mūsų tautiečių pradėjo atvykti Amerikon. O čia atvykę daug kur savo tarpe vieni su kitais susikalbėdavo turėjo vargo, nes žemaičiai susikalbėdavo su dūku ar dūku su lietuviu iš Mažosios Lietuvos, buvo beveik neįmanoma. Aukštaitai, kapsai, zanavykai ir sumozūrėję tautiečiai turėjo savo vargus dėl tarmių skirtumo. Šitie vargai dėl kalbos tarmių porą kartų buvo pajudinti SLA seimuose, bet organizacijoj susidėjo daug kitų reikalų ir tas klausimas buvo paliktas nuošaliai.

Betgi 1896 metų gale ir kitų metų pradžioje lietuvių išeivijos spaudoj vėl iškilo lietuvių kalbos žodyno klausimas. Gana plačiai apie tai rašė Vienių Lietuvosininkų, Saulės, Garsas Amerikos Lietuvių ir Lietuva. Plačiai reagavo į tai D.T. Bačkuskas, kun. A. Milukas ir rimtas visuomenininkas Jr. Jonas (kun. Jonas Žilinskas) ir dar keli idealistai. Visi pripažino, kad tokio žodyno mums reikia ir jis būtų neįkainojamas turas mūsų literatūroje.

Tačiau išvadoj visi sutiko, kad tokį žodyną išleisti mums neįmanoma. Anot Jr. Jono, su kapitalu dar gal galėtume rizikuoti, bet neturime žmonių tokiame žodynui sudaryti, kadangi tam reikia žmonių, kurie pažįsta lietuvių kalbos tarmes, o tokių žmonių tada niekur nenumatyta. Taip tas žodyno klausimas ir liko padėtas į šalį.

Lietuvos nepriklausomų bėsim laikais, tur būt, su valdžios pagalba, K. Būga buvo pradėjęs gaminti "lietuvių kalbos žodyną", tik gaila, kad tai buvo ne kalbos žodynas ir su lietuvių kalba jis bendro neturėjo. Alfabetiškai surašyt lietuviškus žodžius ar pavadinimus ir pasikui juos aiškinti kaip jie vadinasi vokiškai, graikiškai ar kitaip, ką bendro su lietuvių kalba gali turėti? Kalbos žodynas reikalauja kitokio žinojimo, pav. kad ir šitaip:

Kopėčios, koptos, liesvos — padaras žmogaus lipimui aukštyn, ar žemyn. Bet pasakot, kaip kopėčios vadinasi rusiškai, ar prancūziškai, lietuvių kalbai visiškai nereikalinga.

V. S. J.

PAPILDOMOS PASTABOS:

Šio straipsnelio autorius labai teisingai pabrėžė skirtumą tarp žodynų — vertimų ir tikro kalbos žodyno. Bet straipsnyje yra ir netikslumų.

Visų pirma — net ir "tikrais" kalbos žodynas netinka kalbai mokytis. Žodynas yra tik pagalbinė kalbos mokymosi priemonė.

Antra — ne visai tikslu sakyti, kad mes lietuvių kalbos žodyno neturėjome, neturime ir neturėsime. Jeigu ne toji didžioji nelaimė, kuri ištiko Lietuvą, šiandien tokių lietuvių kalbos žodyną jau tikriausiai turėtumėm išspausdintą. Medžiaga jam yra surinkta milžiniška ir, rodos, ji tebėra nesumaikinta. Taigi nespausdintas toks žodynas jau yra...

Tą medžiagą pradėjo rinkti prof. K. Būga. Lietuvos universitetas jau buvo pradėjęs ir spausdinti, bet, nelaimė, prof. K. Būga mirė pačioje to darbo pradžioje. Mirė daugiausiai nuo per didelio persidirbimo...

Toliau tą darbą ėmė tęsti prof. J. Balčikonis. Jam talkininkavo šimtai lietuvių kalbos mėgėjų, ypač moksleivių. Visa ta talka dar daugelį metų po Būgos mirties rinko iš gyvos

kalbos lietuviškus žodžius ir prie kiekvieno tokio žodžio po keletą iš gyvos kalbos paimtų sakinių, kad būtų aiškiau, kaip tas žodis vartojamas, kaip jis suprantamas.

Buvo surinkta bent apie pora milijonų kortelių su užrašytais žodžiais ir jų vartojimo pavyzdžiais. Visos tos kortelės buvo sugrupuotos, patikrintos ir iš jų prof. Balčikonis pradėjo rengti spaudai žodyną.

Pirmas to žodyno tomas jau buvo parengtas ir pradėtas rinkti Klaipėdoje, "Ryto" spaustu-vėje, kuri net tam tikrą renkamą mašiną buvo įsigijusi, kad galėtų tą darbą atlikti.

Bet čia darbas buvo sutrukdytas, kai Hitleris užgrobė Klaipėdą. Dideliu vargu mašinas pavyko perkelti į Kauną ir darbas vėl buvo tęsiamas.

Kai pirmasis žodyno tomas buvo jau beveik paruoštas leisti į spausdinamas mašinas, Lietuvą užklupo dar didesnė nelaimė — bolševikų okupacija.

Žodyno leidimas buvo sutrukdytas dėl visokių patikrinimų, leidimų ir tt. Bet vis dėlto pagaliau prieita prie spausdinimo. Ir štai vėl nauji įvykiai: kilo vokiečių karas su bolševikais. Bolševikai buvo greit išvyti, o kol vokiečiai dar nespėjo visur kūr nosies įkišti, buvo suspėta pirmas tomas atspausdinti.

Tai buvo kaip tik tokio lietuvių kalbos žodyno pirmas tomas, apie kurį V.S.J. tvirtina, kad mes jo niekad tokio neturėsime. Kokio didumo turėjo būti visas žodynas, galima numanyti iš to, kad pirmajame tome, didelio formato knygoje apie 300 puslapių, tilpo lietuviški žodžiai tik tie, kurie prasideda raidėmis A ir B... Ir tai dar ne visi. Prof. J. Balčikonis rašė, kad žodžių rinkimas tęsiamas toliau, vis dar atrandama neužrašytų, todėl pabaigoje reikės pridėti dar papildomą tomą, kuriame būtų įdėti žodžiai, užrašyti žodyną bespausdinant. Buvo numatoma, kad toks žodynas galės tilpti tik į keliolika tomų. Toks yra nepaprastas lietuvių kalbos turtingumas!

Vokiečių okupacijos laikais jau visai buvo parengtas spaudai antras ir trečias to žodyno tomai, bet nebuvo galima išspausdinti, nes vokiečiai neleido tam reikalui popierį naudoti... Buvo žinių, kad vėl bolševikams Lietuvą užėmus, antrasis tomas būtų išspausdintas.

Bet dabar vėl ateina blogos žinios apie tą reikalą. Dabartiniai Lietuvos valdonai, girdėti, jau puola prof. J. Balčikonį, kad jis žodyną tvarko "reakcinėje dvasioje"... Vadinasi, lietuviškuose žodžiuose bolševikai neatranda leninizmo — stalinizmo dvasios...

Šitaip reikalams susidėjus, žinoma, gali atsitikti, kad ir žodyno tvarkytojas profesorius J. Balčikonis, daugiau kaip 20 metų tą darbą dirbęs, gali būti nuo darbo nušalintas, ir net pati surinktoji medžiaga gali būti sunaikinta arba sužalota... Gali atsitikti, kad pagaliau V.S.J. pranašystė ir išsipildys. Bet jeigu taip atsitiktų, tai tik dėl mūsų tautos priešų vandalizmo, o ne dėl jos nesugebėjimo.

Kas lietuviškai jau moka kalbėti, bet nori išmokyti taisyklingiau kalbėti ir rašyti, tam reikia ne žodyno, o Lietuvių Kalbos vadovo, kuris kaip tik dabar yra parengtas ir jau spausdinamas. Reikia tik, kad visi lietuviai pasiskubintų iš anksto jį užsisakyti.

LIETUVIŲ KALBOS VADOVA patogiausia užsisakyti, siunčiant \$2.50 šiuo adresu: Mr. J. Audėnas, 35 "P" St. So. Boston, Mass.

LIETUVIŲ CHARTA

Lietuviais esame mes gimę, Lietuviais turime ir būt!

LIETUVIŲ TAUTA,

užsigrūdinus amžių kovose dėl teisės laisvai ir nepriklausomai gyventi savo tėvų žemėse, vieninga valia siekia savo gyvybę, kalbą, tautines bei valstybines tradicijas išlaikyti, kurti ir ugdyti,

kad, sava tautine kultūra visuotinei žmonių giminės pažangai bendradarbiaudama, vykdytų Visagalią valią ir laisvo žmogaus pašaukimą.

Lietuvių Tautos amžinųjų siekimų vardan skelbiama ši Lietuvių Charta:

1.

Tauta yra prigimtoji žmonių bendruomenė.

Niekas negali būti prievartaujamas savo ryšį su tautine bendruomene nutraukti.

Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

2.

Žmogus turi prigimtąją teisę laisvai išpažinti ir ugdyti savo tautybę.

Lietuviai lieka lietuviu visur ir visada.

Savo tėvų išlaikytą Lietuvių Tautos gyvybę lietuvis perduoda ateities kartoms, kad amžinai gyventume.

3.

Kalba yra stipriausias tautinės bendruomenės ryšys.

Lietuvių kalba lietuviui yra tautinė garbė.

4.

Šeima yra tautos gyvybė.

Lietuviai kuria lietuvišką šeimą.

5.

Tautinė kultūra yra kelias į tarptautinį pripažinimą ir bendravimą.

Apreikšdama tautos genijų, tautinę kultūrą įneša savaimingą indelį į visuotinius žmonių giminės laimėjimus.

Kiekvieno lietuviu priedermė sudaryti sąlygas tautinei kultūrai.

6.

Valstybė yra aukščiausia tautinės bendruomenės organizacija.

Valstybinė nepriklausomybė yra tautinės kultū-

ros ugdymo ir išlikimo būtinoji sąlyga.

Darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę.

7.

Mokykla yra tautinės dvasios židinys.

Kiekvieno lietuviu kilniausioji pareiga būti lietuvių mokyklos rėmėju.

8.

Draugija yra tautinės kultūros veiksminga talkininkė

Lietuviai kuria ir palaiko religines, kultūrines, jaunimo, savišalpos, profesines ir kitas lietuvių draugijas.

9.

Mūsų tėvų kovos ir aukos dėl lietuviškos knygos yra testamentinis įpareigojimas visoms Lietuvių Tautos kartoms.

Lietuviai organizuoja ir remia spausdintą lietuvišką žodį.

10.

Tautos istorija yra geriausia tautos mokytoja. Lietuviai brangina savo tautos praeitį ir tautinius papročius.

Lietuviai stengiasi būti vertas savo protėvių, kad paliktų pagarbų pasididžiavimą savo palikuonims.

11.

Tautinis solidarumas yra aukščiausioji tautinė dorybė. Lietuviai ugdo tautinį solidarumą.

Visi lietuviai yra lygūs tos pačios tautos vaikai, tarp savęs broliai.

Tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklai kiekvienas lietuvis moka nuolatinį tautinio solidarumo įnašą.

12.

Lietuvio tautinės spalvos: geltona-žalia-raudona.

Lietuvio tautinė šventė — Vasario 16-ji diena.

Lietuvio šūkis: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviu turime ir būt!"

13.

Lietuviai yra lojalūs savo gyvenamajam kraštui.

Lietuvio santykius su nelietuviu nustato artimo meilės ir pagarba kiekvieno žmogaus laisvei, garbei, gyvybei, sveikatai ir turtui.

NAUJAKURIAI

MANO PATYRIMAI

Jau 60 dienų, kaip esu Amerikoje.

Jau 186 kartus buvau klausas "Kaip patinka Amerika?"

Jau 184 kartus esu sakęs visokius komplimentus Amerikai.

Nusistaciau ir aš kai ko paklausti. Prie pirmos progos, paklaustas, kaip patinka Amerika, tuoj ir drožiui:

— Puikiai! O kaip jums patinka "dypukai"?

Atsakymas pasigirsta gana neskubiai:

— Well... Gerai, gerai, kad atvažiuoja...

Vienas, tačiau, prie to "gerai - gerai" dar pridūrė:

— Matai, draugas, man rodos, kad tie "dypukai" labai greit pradeda Ameriką kritikuoti ir mus mokyt. Mes, draugas, čia jau 40 metų, geriau žinom, kaip gyventi. Naujam atvažiusiam čia reikia mokytis, o ne kitus mokyt...

— Hm... Tai kaip gi čia yra? Argi Amerika nėra laisvės ir demokratijos šalis?

— Yes, žinoma, kad yra!

— Tai reiškia, kad galima kiekvienam savo nuomonę pasakyti?

— Well, sakykit jūs ką tik norit, niekas jūsų už tai įkalbėjimą nepasodins, bet visgi... Ot, kai pagyvensit šioj šaly tiek, kiek mes gyvenom — tada kalbėkit, o dabar geriau yra prisijūreiti...

— Keturius dešimtis metų... Truputį per ilgai laukti. Tai jau mums taip ir neteks pasinaudoti Amerikos žodžio laisve...

— Kam keturius dešimtis, pagyvenk nors porą metų ir jau kitaip kalbėsi...

— O kas būtų, jei ir po poros metų tą patį kalbėčiau?

— Well... Palauk, pamatysi, suprasi...

— Taaaiip... O va, mano vienas pažįstamas jau tretį metį, kaip čia gyvena. Aną savaitę persikėlė į naują butą. Pakėlė langų užuolaidas, kad saulės daugiau įtektų, atidarė langus, kad oro daugiau būtų ir kad kambariai išsivėdintų nuo drėgno kvapo, — tai savininkas...

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

Rugpjūčio m. 9 d. laivu "General Howze" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

Jablonskis Liudvika — Phila. Pa. Jakaitis Kajetonas, Ona, Modestas — Evansville, Ind.

Jakubauskas Viktoras, Ursulė, Jonas — Norwood, Ohio.

Jankauskas Danutė, Ona — Janušaitis Juozas — West Hartford, Conn.

Jurkevičius, Kostas, Juzė — Hartford, Conn.

Kalninkas Zuzana — Vinoski Park, Vt.

Karalienė Stefanija — Detroit. Karoblis Kostas, Boston, Mass.

Kavolius Vytas — Spotwood, N. J.

Kirklys Eduardas, Monika, Henrikas — Rumford Point, Me.

Kriauciūnas Vaclovas, Viktorija — Detroit, Mich.

Kriauciūnaitė Antanina — Bismarck, N. Dakota.

Kreismaras Leonas, Juzefa — Detroit, Mich.

Kubilius Vytas, Adomas... Kuzelis Adolfas, Kazimieras, Vidmantas, Rymantas — Melrose Park, Ill.

Lapacinskis Viktoras, Pranciška, Dalia — Chicago, Ill.

Lautaitytė Pranė — Yonkers, N. Y.

Lenderskis Jonas, Elzė, Juozas, Zelmė — Withee, Wisc.

Levickaitė Marijona, — Davenport, Iowa.

kas atėjo ir liepė būtinai užuolaidas nuleisti iki pusės, langus uždaryti. Sako, čia šitaip yra priprasta...

— Va, tai tas ir yra, kad jūs būtinai norit išmokyt jūsiškai gyvent. Aš sakau, jūs nemokyt amerikiečių gyventi taip, kaip Europoj. Čia yra American way of life... Reikia prie jo prisitaikyti. Jeigu žmogus ir per dvejus metus dar nepriprato, tai jam čia bus sunku.

— Tai išaiškinkit man dabar vieną dalyką ir pamokykit supaprasti.

— Na, na?

— Yra čia, Amerikoje, toki komunistiški laikraščiai. Ką gi jie daro? Kiek aš matau, tai nieko daugiau, kaip tik kritikuoja, niekina ir stačiai šmeižia visą Amerikos gyvenimą. Visas jiems čia negerai: ir valdžia, ir konstitucija, ir įstatymai, ir teismai, ir uždabiai, ir kainos... O ką jie giria — tai tik tą, kas Rusijoje, arba tą, ką rusiškai bolševikai atnešė į Lietuvą ar kitus užgrobtus kraštus. Sakykit man, kodėl jūs ant jų nepykstat už tą kritiką, ir kodėl jie čia gana gerai gyvena?

— Neskaitau aš tų kamunistų ir man jų nereikia. Tegu kalbėjasi, kaip jie sau nori... Jūs, naujieji, vis labai plačiai užgriebiat. Žiūrėkit savęs, išmokyt gyventi, kaip čia visi gyvena — tai jums bus naudingiausia.

— Bet gi American way of life yra ne vien namuose, bet ir... Čia prie mūsų priejo dar vienas, kuriam buvau pristatytas.

— O, naujas! Na, kaip patinka Amerika?

— Puikiai, puikiai! O kaip... Ir susilaikiau. Nebeklausiau daugiau, kaip patinka "dypukai"...

Nes, gal ir ištikrųjų langų "šeidės" svarbiau už konstituciją?... Kam čia dabar leisti j tas kalbas. Išgėrėm alaus, sužinojau, kur galiu pigiai gauti vartotą, bet dar gana gerą vaikui lovele, ir pasijutau vėl pažengęs žingsnį aukštesn naujame gyvenime... D. B-nas

Laugalienė Marija — Flushing, L. I., N. Y.

Listanderytė Aldona — West Hartford, Conn.

Liutikaitė Evelyn, Sioux City, Iowa.

Lukoševičius Mykolas — Cleveland, Ohio.

Lusis Teresė, Teresė Regina — Waukegan, Ill.

Macelis Algirdas, Stefanija, Ni-jolė — Brooklyn, N. Y.

Mackevičius Juozas, Stasė, Ni-jolė, Irena, Birutė, Dalia — Darby, Pa.

Malciauskas Stasys, Rozalija, Dalia — Calumet City, Ill.

Marcinkus Elena — Kearny, N.J.

Marčulionis Vytas, Marija, Rimantas — Goodman, Wisc.

Markevičius Balys, Ona, Edmundas, Marija — Worcester, Mass.

Markuza, Pranas, Antanina — Brooklyn, N. Y.

Martinkus Klemensas, — Chicago, Ill.

Maslianikas Adomas, Karolina — Clarendon Hills, Ill.

Melinis Vladas, Veronika, Remigijus, Valentinas, Vladas, Marija — Minersville, Pa.

Mickus Matas, Morta, Ona — Chelmsford, Mass.

Mikasauskas Stasys, Raimundas, Ona — Midlothian, Ill.

Mikulėnas Emilija, Vytas — Chicago, Ill.

Milaševičius Albertas, Janina, Mingaila, Ligija, Regina — Philadelphia, Pa.

Misiūnas Kazys, Adolfina, Ro-

ma, Vida — Baltimore, Md. Mockus Pranas, Stefanija, Vitalijus — Chicago, Ill.

Mockus Kazys — Remington, Indiana

Monkevičius Mečislovas — Chicago, Ill.

Murinas Juozas, Adelė, Antanas — Detroit, Mich.

Mykolaitis Liudvikas — Brooklyn, N. Y.

Najokas Dovas — Anaheim, Cal.

Nemickas Romualdas, Elena, Rimkauskas, Vidas — E. Chicago, Ind.

Orentas Leonas — Paxton, Mass.

Palionis Vincas — Wallcott, Ct.

Pempe Erich, Sofija, Rūta, Saulius, Lynbrook, L. I., N. Y.

Pikturna Juozas, Jadvyga, Henrieta — Pittsburgh, Pa.

Petrakis Ada — Peoria, Ill.

Plečkaitis Pranas, Anastazija, Vitas, Juozas Eugenija — Baltimore, Md.

Prūsas Zenonas — Maspeth, NY

Puidokas Juozas — Cambridge, Mass.

Racibarskas Juozas — Waterbury, Conn.

Račkauskas Elena, Balys — Chicago, Ill.

Rakiecius Teodoras — Chicago, Ill.

Ralkevičius Irena, Ona — Chicago, Ill.

Ramonas Antanas, Marija, Antanas — Brooklyn, N. Y.

Rauduvė Antanas — Chicago, Ill.

Rauktys Juozas, Ona, Juozas, Vida — Worcester, Mass.

Razminas Pranas, Birutė, Regina — Orlando Park, Ill.

Sakalauskas Vytas — Baltimore, Md.

Sakalauskas Juozas, Teresė — Baltimore, Md.

Saulius Romas, Konstancija — Waukegan, Ill.

Šeflerienė Magdė, Elvyra — Senulis Marcelinas — Paterson, N. J.

Šepetys Povilas — Chicago, Ill.

Šeplauskis Alfonsas — Chicago, Ill.

Šidlauskas Adomas — Cicero, Ill.

Simanavičiūtė Elena — So. Boston, Mass.

Skėmienė Agota — Charlottesville, Virg.

Skėmaitė Antanina, Veronika — Shinston, W. Virginia.

Stukas Donatas — Chicago, Ill.

Sulskis Richardas — Fraser, Mich.

Svecas Antanas, Marija, Elke — Chicago, Ill.

Tiškus Julius, Severina, Gražina — Brooklyn, N. Y.

Urbas Stasys — Chicago, Ill.

Urbanavičius Jonas — Paterson, N. J.

Vadeiša Viktoras, Petrė, Viktoras, Vincas, Algimantas — So. Boston, Mass.

Veitais Brutenis, Romaldas — Milford, Dela.

Venclovas Ursulė — Kearny, Nebraska.

Virbickas Kazys — E. Hampden, Mass.

Virketis Vladas, Kapitalina — Tabor Farm, Sodus, Mich.

Zdancevičius Juozas, Stefanija — Dummerston Windham County, VT.

Zdancevičius Alfonsas, Janina — Chittendon, Vt.

Zdancevičius Jonas, Algimantas, — Dummerston, Windham, Vermont.

Zdancevičius Ramutė — Chittendon, Vt.

Rugpjūčio 15 d. laivu "General Heintzelman" į New Yorką uostą atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Adomaitis Jonas — Rochester, N. Y.

Antanaitis Kazimieras, Vaidutis, Alė — Sarona, Wisc.

Atkočaitis Pranas, Petronėlė, Jo-

VILTIS

Mokslo, kultūros ir politikos žurnalas



Nr. 1 kovas 1949 m.

Galima gauti DIRVOJE
6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio

Kaina 50 c. Paštu siunčiant — 55 c.

ana — Fond du Lac, Wisc.

Bauža Jurgis, Sofija, Vytautas, Valentinas, Nijolė — Detroit, Mich.

Budelskis Zigmąs, Eugenija, Leta — Dayton, Ohio.

Budrevičius Stasys — Racine, Wisc.

Domaševičienė Zuzana — Bristol, Conn.

Dumpis Jurgis, Ona — Cicero, Ill.

Grieze-Jurgevičius Stasys, Barbara, Irena, Algimantas, — So. Boston, Mass.

Jazbutis Mindaugas, Emilija — Chicago, Ill.

Juršėnas Balys — Chicago, Ill.

Kacinas Jonas, Birutė, Gediminas — Chicago, Ill.

Karazija Juozas, Danutė, Saulis, Arvydas — Omer, Mich.

Kazlauskas Kotryna — So. Boston, Mass.

Labanauskas Stasys, Bronislava, Vytautas — Champion, Mich.

Lembertas Pranas, Monika, Vitalis — New Britain, Conn.

Lukaitis Jonas, Margarita, Vladas, Gintaras, Kristina — Cicero, Ill.

Mejeris Juzė, Janina — Chicago, Ill.

Mickevičius Bronislava, Genovaitė, Kęstutis — Milton, Mass.

Moliejus Alfonsas — Elkhorn, Wisc.

Navickas Angelė — Rochester, N. Y.

Paulikaitė Sofija — Vesta, Minn.

Sandargas Jonas, Aldona, Arvydas — Detroit, Mich.

Slepkovas Vaclovas, Genovaitė, Dalė, Angelė, Nijolė, Violeta — Paterson, N. J.

Šliužas Kazys — Bangor, Mich.

Stanaitis Andrius, Elena, Ottus, Edita, Sigrid, Herta — ESTelline, S. Dakota.

Stankevičius Benediktas — Portfield, Wisc.

Stirbys Praksėda, Regina — New Britain, Conn.

Strazdienė Elena — Chicago, Ill.

Strazdas Antanas, Juzefa, Juzefa — Linden, N. J.

Tumėnienė Vanda — Chicago, Ill.

Urbšaitis Kazys, Stasė, Algirdas — Waterbury, Conn.

Vaičiulaitytė Jadvyga — Chicago, Ill.

Verpečinskis Petronėlė — Champaign, Ill.

Viltrakis Pranas, Elena, Algirdas, Romualdas — Florence, Kentucky.

Vingilytė Ursulė — Chicago, Ill.

Žemaitis Pijus, Janina, Benediktas, Adolfas — Antioch, Illinois.

Rugpjūčio 15 d. laivu "General Sturgis" į Bostoną atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Adomavičius Vladas, Veronika — Chicago, Ill.

Aleksandravičius Bronius —

Amsterdam, N. Y.

Aušra Mikas, Elžbieta, Milda, Steponas, Steponas — Parma, Mich.

Balionis Juozapas — Chicago, Ill.

Barčaitis Viktoras — Detroit.

Bielskis Albinas — Chicago, Ill.

Budvytis Kazys — Woodhaven, L. I., N. Y.

Butanavičius Vytautas — Hartford, Conn.

Bylaitis Andrius, Ona, Viktoras, Voldemaras, Vytautas — Kearney, N. J.

Capkevičius Edmundas, Jadvyga — Cleveland, Ohio.

Čepaitis Kostas, Valerija, Laima, Chicago, Ill.

Drobavičius Jadvyga, Nora, Kristina — Cleveland, Ohio.

Dvareckas Jurgis — Philadelphia, Pa.

Galinaitytė Teresė — Youngstown, Ohio.

Galkauskas, Alfonsas, Valerija, — Chicago, Ill.

Gečiauskas Justinas, Jadvyga, Algimantas — Creighton, Bucks County, Pa.

Gerkenė Anelė — Gillespie, Ill.

Grinkevičius Petronėlė, Jonas, Marija — Dodge, Mass.

Gritėnas Juozas — Melrose Park, Ill.

Gedgaudas Antanas, Jadvyga, Ignas, Vladas — Kenosha, Wisc.

Grigaliūnas Antanas — Brooklyn, N. Y.

Grotuzas Jeronimas — Chicago, Ill.

Grybinas Zigmąs — Watertown, Conn.

Ilgūnas Stasys — Rochester, NY.

Jakaitis Kajetonas, Ona, Modestas — Evansville, Ind.

Kontautas Feliksas, Adelė — So. Boston, Mass.

Kručkauskienė Marija — Chicago, Ill.

Kručkauskienė Hermine — Chicago, Ill.

Laucius Albinas, Gryta, Vytautas — Chicago, Ill.

Lirmargeris Zigmąs, Nadiežda, Ligija, Eugenijus, Eduardas — Kenosha, Wisc.

Nasytis Juozas, Anelė, Kęstutis — Rock Creek, Ohio.

Petrakis Stasys — Elizabeth, N.J.

Ruzgienė Kleopatra — Rochester, N. Y.

Šemeta Vaclovas, Monika, Edvardas — Trenton, N. J.

Šeštakas Ona — Chicago, Ill.

Šileikis Kazys, Elena, Margarita — — — — —

Stanaitis Otonas, Ona, Ramūnas, Alfredas — Northfield, Minnesota.

Šumskis Jonas — Milwaukee, Wisc.

Tumas Pranas, Irena, Laimutė, Asta — Detroit, Mich.

Valinčius Danutė, Irena — Greenfield, Mass.

Vienazindis Vladas, Ida — Philadelphia, Pa.

(Bus daugiau)

Žasinas didvyris

Jam pastatė paminklą Blaney Parke

UNKIE
1930 — 1948

Ne tik raumenys, plunksnos ir kaulai, bet žasinas — skaidri asmenybė, veržlumas gyventi, retas pasišventimas ir kovojanti širdis. Jis prižiūrėjo ežerą kiemsargio šuns ir sargybino pasišventimu. Kovotojas iki galo, jis žuvo mūšy, kad amžinai išlaikytų vietą Blaney Parko saulėj.

Pašvęsta dr. Karl Christoffersono garbei.

Toks, iš pirmo žvilgsnio sprendžiant, keistokas turinio įrašas yra bronzinė lepletė ant akmeninio paminklėlio, pastatyto Blaney Parke.

Ką tai reiškia? Tam suprasti — reikia išgirsti žasino Unkie istoriją. O ji romantiška...

1930 metais Blaney Parko ornitologas (paukščių gyvenimo, ypač keliavimo, tyrinėtojas) dr. Karl Christofferson sugavo kardininį žąsų porą. Uždarė jas žiedams su numeriais uždėti (prieš kiek laiko DIRVOJE buvo J.J. Bachuno straipsnis apie to ornitologo įdomius patyrimus).

Ir atsitiko taip, kad žasias tuo metu padėjo kiaušinį... Taip dalykams esant, dr. Christofferson nutarė, kad negalima žasies išleisti į kelią. Dėl tos pačios priežasties teko ir žasiniui likti nelaisvėje...

Žasias dėjo kiaušinius, paskui perėjo ir dėl nelaisvės visai nesijaudino. Bet visai kitokios nuomonės apie tai buvo žasinas, kuriam dr. Christofferson jau ir vardą davė — Unkie.

Jis daktarą laikė didžiausiu priešu ir kiekvieną kartą jį pamatęs grąšinančiai

Clevelande ir APYLINKĖSE

(Atkelta iš 6-o pusl.)

Rydėliu, kuris, neseniai ištrūkęs iš Jugoslavijos, per DIRVĄ prašė padėti surasti jo žmoną ir sūnų. Jis teiravosi, kur galima surasti Amerikoje gyvenančius žmonos gimines, tikėdamasis, kad tie gal kartais turi kokį nors žinių apie ją.

Po trejeto dienų gavome atviruką nuo vieno neseniai iš Vokietijos atvykusio asmens, kuris pranešė gyvenęs vienoje stovykloje su Rydėliene ir jos sūnų, ir nurodė kelią, kaip juos surasti. Tas atvirukas tuojau oro paštu persiųstas Rydėliui ir, reikia tikėtis, kad to dėka prieš šesetą metų nuo šeimos atskirtas tėvas netrukus vėl ją atras.

Todėl ir toliau kviečiame visus atsiliepti, kas tik ką žino, į visus atsisaukimus laikraščiuose. Tai gražus lietuviško solidarumo pavyzdys.

KRIKŠTYNOS PAS ALEKNAS

Pereitą sekmadienį pas Joną ir Juzę Aleknas, 1847 E. 86 St., buvo gražus krikštynų pobūvis. Tai jų anūko Jono-Henriko krikštynos, kurio neseniai susilaukė Aleknų dukterė Florence Aleknaitė-State.

Pobūvis buvo sukviesta gana didelis būrys svečių, kurių tarpe buvo Ona Karpienė su savo svečiais gen. Vl. Nagium ir žmona Juz. ir St. Nasvyčiai, P. P. Muliolis, J. Saldauskas, šeimininko brolis Pr. Alekna, šeimininkės brolis Vaivada su žmona ir 7 vaikais ir jos motina Vaivadienė, krikštavaikio probobutė.

Vaivadienė, nors probobutė, dar gerai atrodanti moteris, o jos gyvenimo istorija tikrai turtinga. Jos tėvas Strungys, caro policijos persekiojamas už slapto lietuviškos mokyklos laikymą, pasišalinęs iš Lietuvos į Angliją. Vaivadienė su motina ir broliais bei seserimis liko Lietuvoje ir tik po eilės metų persikėlė į Angliją. Vaivadienė prieš tai trejus metus tarnavo viename dvare net ties Balt-

stoge.

Anglijon atvykusi iškėjęs už Vaivados, ten ilgai gyveno, o vyrą palaidojo, o vėliau su visų būriu vaikų persikėlė į Ameriką. Nors gana ilgai svetimuose kraštuose gyvenusi, lietuviškai kalba puikiai.

Pobūvyje Vaivadienė sakėsi, kad jai atrodo, jog ji ne Clevelande, o kur nors apie Kupiškį. Tiesą sakant, ir visiems svečiams buvo panašus įspūdis toje vašingoje kupiškėnų draugystėje.

Susirinkusiųjų vardu naujagiminių, tėvams ir seneliams sveikinimus bei linkėjimus pareiškė gen. Vl. Nagius, P. P. Muliolis ir Steponas Nasvytis.

KAIP KARTAIS ATSTITINKA

Bronius Šukys, E. Orwell, Ohio, padarė didelę malonę naujakurio Ed. Varekojo šeimai, apie porą mėnesių priglaudęs jo žmoną su dvejeta vaikų savo ūkyje, ligi vyras susirado darbo ir butą.

Ed. Variakojis, norėdamas pareikšti viešą padėką už tokią didelę malonę, prie progos paspasakojo ir tokią istoriją.

Br. Šukys ir Elzbieta Šukienė 1947 metais paaukojo \$200.- BALFui ir \$100.- BALFo Našlaičių Fondui. Tai buvo BALFo seimo metu. Beveik metus laiko Šukiai nežinojo, kas atsitiko su jų auka, nes negavo iš BALFo jokio pakvitavimo. Nebuvo pareikšta ir jokia padėka spaudoje už tokią didelę vieno asmens auką. Reikalas išsiaiškino tik 1948 metais, BALFo pirminkui lankantis Clevelande.

Pasirodė, kad pinigai buvo gauti, bet įrašyti, kaip BALFo 55 skyriaus J. Sadausko įneštos aukos to skyriaus vardu. Specialiu laišku BALFo centras po metų laiko nuo paaukojimo tą dalyką aukotojui paaiškino.

Čia, be abejo, buvo BALFo 55 skyriaus pirminko neatidumas tokio stambaus aukotojo atžvilgiu. Gal per vėlu būtų dabar tą ir minėti, bet, regis, ir dabar dar pasikartoja nere-

tai, kad per spaudą garbinami aukojusieji (arba kartais tik pasižadėjusieji aukoti) keletą dešimčių dolerių, o lieka nepastebėti "šimtininkai".

Br. Šukiai rašytame laiške BALFo centras apgailestauja, kodėl Šukys anksčiau nieko apie tai nesakė. Tas rodo, kad Br. Šukio auka buvo ne dėl garbės, o iš širdies. Yra gal ir daugiau tokių tylių aukotojų, tačiau aukų priėmėjų bei perdavėjų yra pareiga būti atidesniems jų atžvilgiu. Ne tik pinigai, bet ir dėkingumas bei pagarba turi būti atiduoti kam priklauso ir tinkamu laiku...

MAISTO PARODA

Jau dabar pranešama, kad lapkričio mėnesį, nuo 10 iki 18 dienos, Clevelande bus rengiama maisto paroda, kuri įvyks Clevelande Public Hall. Paroda turėtų būti labai turtinga. Pusę vietų jau šiuo metu yra užsakyta. Pereitais metais tokią parodą aplankė 110,000 žiūrovų.

ALLEN THEATRE

Nuo ateinančio trečiadienio rodo "Stampede" — filmą iš Arizonos gyvenimo 1880 metų laikų, apie du brolius, kurie gerinti savo ūkio žemei naudojo aplinkines žemes, jas užtvindydami. Kai tos žemės buvo parduotos naujiems ateiviams, kilo kova dėl žemės ir prasidėjo išties drama. Svarbiausiose rolėse Rod Cameron, Gale Storm, Johnny Mac Brown ir Don Castle.

Lankykitės savo Klube!

Amerikos Lietuvių Piliiečių Klube penktadienio vakarais gausite skanių bulvinių blynų, šviežios žuvies, prie to visokių išsigėrimų. Klubo nariai prašomi dažniau prisiminti apie savo Klubą.

Dabar jau laikas nariams ir įsigyti naujas 1949 metų korteles. 6835 Superior ave.

LABAI GERI PIRKINIAI

1418, 1420 E. 61st St. Du dviejų šeimų namai, sklypas 45 x 143, kainu tik \$9,500. Viename name 5 ir 4 kambariai, kitame 4 ir 4.

4 kambariai žemai ir 4 kambariai su maudyne viršų. Nerūdyjančio plieno "sinka". Brangiu linoleumu išklotos virtuvės grindys. 45 yardų Witon kilimai (carpets) ant laiptų. "Santitas" sienos virtuvėje. Prieangiai su langais. Atskiras kambarys prie virtuvės. Puiki maudynė aukštai, prausykla žemai. Vienas "mentelis" priešaky žemai ir vienas aukštai. Plokščias stogas. Garažas. Savininkai išvyksta į Kaliforniją rugsėjo 15 d. Kaina — kaip skubant parduoti. Įmokėti reikia \$3-4,000. Pirkėjas gaus daug baldų ir kitų gerų priedų prie namo.

Šis gražus vienos šeimos namas yra 8029 Whitethorn gatv.

Pažiūrėkit šiandien!

Telefonuokite:
V. Greičius, GL 2286
TAYLOR REALTY CO.
KE 5006
17572 Lake Shore Blvd.

11 KAMBARIŲ NAMAS

1732 E 33rd St.

labai gerai išlaikytas, su rūsiu, parduodamas labai nebrangiai. Nupirkusiam palikuosiuojamas per 30 dienų. Kreiptis pas savininką

Jurgis But

(34)

Vienos šeimos — 11 kambarių namas su visais įrengimais ir baldais, dviem garažais, dideliu sklypu, parduodamas visai prieinama kaina.

Klausti pas Kiever, telefonu: BR 4655

YRA LIETUVIŠKŲ DAINŲ...

(Atkelta iš 2-o pusl.)

bėjo prieš du ar tris šimtus metų ten prie Nemuno...

Iš ryto išėjau pasidairyti po miestą. Ten daug lietuvių gyvena apie Quarry Street, N.W. Esanti ir lietuviška bažnyčia.

Užėjau į vieną bažnyčią. Gana didelė ir graži, tik nežinau, ar ji lietuvių, ar airių. Niekur nei žodelio lietuviškai, jokios lietuviškos knygelės ar laikraščio, kurių kitose lietuviškose bažnyčiose randi... Ant suolų išdėta spausdintas lapas, už ką mišlos bus laikomos, kas bažnyčiai aukoją. Pavardės lietuviškos, o visa kita angliskai, vos ant galo keturios eilutės lietuviškai. Pradžioje pažymėta Msgr. J. A. Lipkus, Pastor. Pavardė atrodo lietuviška. Išėjęs iš bažnyčios užkalbinu pirmą praeivį. Žinoma, lietuvis.

— Ar šita lietuvių bažnyčia?

— O kaipgi, mūsų pinigais pastatyta. Štai ant šito kampo statysim naują kleboniją, o ten jau statom seserim namus.

— Tai pinigų bažnyčiai negailit. O ar turit lietuvių kunigą?

— O kaipgi. Yra lietuvis, net pralotas.

— Tik ar nebus jis iš tų, kurie mano, kad Dievas angliskai geriau supranta, negu lietuviškai?

— Tai gal jau ir bus panašiai. Ir mokykloje lietuviškai nemokina, nors seserys visos lietuviškai moka. Gal koks tam-

PADEKOS

Už paramą tremtyje bei pagalbą atvykti į šią šalį ir čia įsikurti, nuoširdžiai dėkoja:

Br. ir E. Šukiams, Orwell, Ohio, Em. ir M. Žitkams, 1839 E. 90 St., A. ir J. Kliksnams, 6310 White Ave., P. ir J. Spaus-tinaičiams, 6306 White Ave., — A. ir Ed. Varekojai

Clevelandiečiams:

Bielskams, Petriui ir Izabelei su šeima — 1426 Thames Ave Bilskams, Juozui ir Veronikai su šeima — 1471 E 221 St., Mačiams, Pranei ir Jurgui — 656 E. 131 E 131 St., Mačioniams, Jonui ir Onai — 17300 Tarrymore Rd., Petrauskams — 17414 Neff Rd., Kilikevičiams — 14214 Thames Rd., Belskiui Juozui — 6012 White Ave., Kun. J.P. Angalaičiui — Neff Rd.,

Chicagiečiams:

Kriksčiūnui Juozui su šeima, Mikšiu Stasiui su šeima; Bostone: Breivei Jurgui su šeima; Worcesteryje: Vyšniauskui Mykolui ir tėvams; New Yorke: J. B. Laučkaiti — Povilas ir Elena Mikšiai

LIETUVIŲ SALE

išnuomojama koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems rengimams. Iš anksto kreipkitės pas A. Šimkūną, Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave.

UŽSISAKYKIT

LIETUVIŲ KALBOS VADOVA pas generalinį jo leidėjų igaliotinį Amerikoje.

Dėkite į laišką \$2.50 čekį, ar "Money Order", parašykite labai aiškiai savo adresą ir siųskite laišką adresuodami taip:

Mr. J. Audėnas,
35 P St.,
So. Boston, Mass.

Dar ne vėlu, bet jau ir ne anksti Clevelandiečiai gali užsisakyti ir DIRVOJE.

sus žmogus paprašė, kad jo vaiką lietuviškai nemokytų, tai ir išmetė. Daug kam tas nepatinka. Yra čia viena moteris, turi aštuonis vaikus, tai susikalbėti su jais negali.

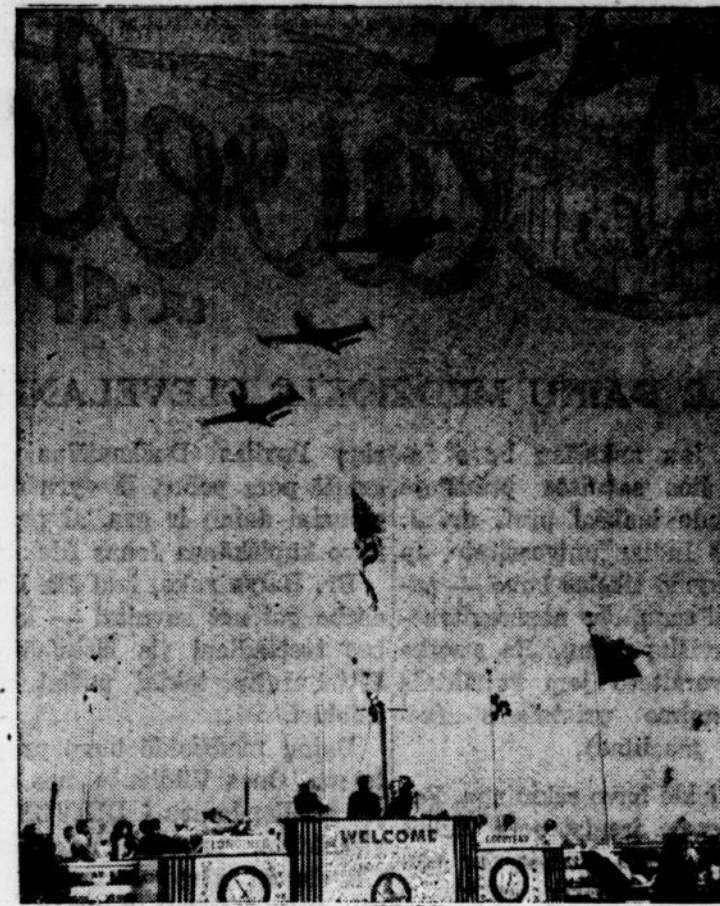
Kas gali būti skaudesno, kaip vaikams tėvų kalbos nemokėti. Esu sutikęs čia gimusių lietuvių porą: moteris puikiai kalba lietuviškai, net miela, o vyras nei žodžio lietuviškai nepratarė, nors abiejų tėvai lietuviai. Tokių yra nemaža. Reikia tėvui diržą paimti, jei kitkas nepadedą.

Prieinu arčiau prie statomo namo. Ogi matau didelę lentą, kurioje gražiai lietuviškai parašyta: "Grand Rapids'o lietuviai čion stato lietuvaityms šv. Pranciškaus seserims namą. Tamis-tos auka pagelbės už jį užmokėti. Jūsų kunigai, šv. Pranciškaus seserys bei parapijiečiai meldžiasi už savo geradarius".

O aš jums rapidiečiai pasakysiu: "Neduoikit nei cento tiems namams statyti, kol seserys nepažadės jūsų vaikus lietuviškai pamokyti".

Netiesa, kad Dievui angliskai kalba malonesnė už lietuvišką. Buvo seniau tokių, kurie sakė, kad Dievas tik lenkiškai te-supranta. Tie gėdos laikai jau praėjo. Neleiskim naujai gėdai atsirasti.

Dr. J. Balyš



MILZINISKA 1949 METŲ ORO LENKTYNIŲ PROGRAMA

Rugsėjo 3, 4 ir 5 dd. rengiamos viso krašto geriausių lenktuvų rungtynės ir paradas, kuriame dalyvaus ne tik geriausi civiliniai, bet ir karinių oro bei laivyno pajėgų lenktuvai. Dalyvaus taip pat ir Kanados karinių oro pajėgų lenktuvai. Bus atsiųsti ir moderniausios

ir greičiausios lenktuvus. Laimėtojų skiriama daug dovanų, kurių aukščiausioji Goodyear dovana yra \$25,000. Patariama iš anksto įsigyti bilietus. Smulkesnė programa ir bilietų pardavimo vieta nurodyta specialiaame skelbime.

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO's BASEMENT

RUGPIUČIO
ISPARDAVIMAS

Moterims ir mergaitėms

GRYNOS VILNOS PALTAI

\$25

- Grynos vilnos Covert
- Grynos vilnos Broadcloth
- Grynos vilnos Fleece
- Grynos vilnos Suede

Dabar laikas pirkti rudeninį palatą... nes dabar geresnis spalvų ir rūšių pasirinkimas. Turime puikų rinkinį naujo stiliaus palatų, dailios grynai vilnonės medžiagos ir kaina pagal jūsų piniginę! Dydziai nuo 10 iki 18 mergaitėms ir nuo 38 iki 44 moterims...

VAIKIŠKI GRAŽAUS STILIAUS RYŠKIAI RAINUOTI "OVERALLS" (TRENINGAI) — 1.99

Ryžkliai, dailiai rainuoti iki krūtinės treningai mažiems berniukams ar mergaitėms. Visi su išviršinėmis kišenėmis ir sagų juostomis. Mėlyni, rudi, kaštaniniai ar žali. Dydziai nuo 2 iki 8.

VAIKAMS ILGARANKOVIAI MEDVILNINIAI POLO MARŠKINUKAI

Spalvingai dryžuoti švelnios medvilnės megzti polo marškinukai su ilgomis rankovėmis, uždarais kaklais. Mažiems berniukams ar mergaitėms. Dydziai nuo 2 iki 8.

59c

Priimami užsakymai telefonu ir paštu...

Šaukit Cherry 3000
(Už mažiau kaip 2.01, įskaitant mokesčius, C.D.O. nepriimam)
Basement Kiddie's Wear Department



CHARLES KULLMAN, METROPOLITAN OPEROS
TENORAS,

dalyvaus POP koncerte trečiadienį, rugpiučio 24 d., Public Auditorium. Dalyvaus taip pat ir žinoma Clevelando pianistė Dorothy Humel.

Paskutinis vasaros koncertas bus šeštadienį, rugpiučio 27 d., kuriame dalyvaus gražuolė sopronos Gloria Godfrey ir Clevelando vasaros orkestro

pirmasis smuikininkas Ernest Kards.

Šį šeštadienį, rugpiučio 20 dieną, koncerto solistė bus sopranas Vivien Della Chiesa.

Bilietai šiems koncertams pas Burrows, 419 Euclid Ave., ir koncertų vakarais Public Auditorium kasoje iš Lakeside pusės nuo 7:30 val. vak. Koncertų pradžia 8:30.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

DIDELĖ DAINŲ MEDŽIOKLĖ CLEVELANDE

Kaip jau anksčiau buvo žadėjęs, šios savaitės pradžioje Clevelande lankėsi prof. dr. J. Balys iš Indian universiteto. Jo apsilankymo tikslas buvo — pamedžioti senų, dar neužregistruotų lietuviškų dainų. Jis atvyko su universiteto jam suteiktais įregistravimo prietaisais (recording machine).

Medžioklė buvo sėkminga. Per tris dienas įregistruota kelios dešimtys dainų, kurios dar niekad nebuvo registruotos ir, jei ne šita proga, gal taip ir būtų dingusios užmiršimui...

Visoms Clevelande įdainuotoms dainelėms išklausti reikėtų daugiau kaip poros valandų laiko.

Daug gražių dainų padainavo Ona Vildienė, kilusi iš Veiverių parapijos. Ji ne tik pati dainavo, bet dar nuvežė dr. Balį pas kitus pažįstamus, ragino juos pasiknisti atmintį ir dainuoti.

Kai kurias dainas ji padainavo drauge su Antanina Akele. Kitos dainininkės, padainavusios bent po dešimtį dainų, buvo: Izabelė Belskienė, kilusi iš Krosnos parapijos, Grasiša Čiplienė, iš Palėvenės parapijos ir Marijona Gužauskienė nuo Šimonių.

Keletas senų žaidimų ir dainų užrašyta iš Juzefos Nasvytienės.

Neatsilikio ir vyrai. Po porą dainų padainavo St. Vilda ir Juozas Rakauskas, abu iš Vep-

rių; Povilas Duškevičius pagriežė porą polkų. Iš vyrų daugiausiai dainų ir gražiai padainavo kupiškėnas Jonas Alekna.

Dr. Balys sako, kad čia būtų darbo gal net savaitė — kitai, bet trečiadienį jis išskubėjo į Pittsburghą tokiai pačiai medžioklei.

Dainų medžioklė buvo pradėta nuo Onos Vildienės, nes apie ją, atsiliepdamas į DIRVOS atsisaukimą, pranešė neseniai į Clevelandą atvykęs naujakuris P. Mikšys. Kitus teko gaudyti "vieną nuo kito". Reikia pastebėti, kad senųjų dainų žinovai darė klaidą, neatsiliepdami į atsisaukimą ir nepranešdami apie save redakcijai. Tuo dainų rinkimas būtų palengvintas ir rezultatai būtų gal dar geresni. Todėl kitais atsitikimais niekas atsisaukimų nepraleiskite neatsiliepę, nes tai yra bendras reikalas.

NAUJAKURIŲ GEGUŽINĖ — PIKNIKAS,

kaip jau buvo pranešta, įvyks kitą sekmadienį, rugpjūčio 28 d., dr. Tamošaičio sodyboje, 26001 Lake Shore Blvd. Pradžią 2 val. p.p. Tremtinių D-jos Kultūrinė Komisija įtemptai ruošiasi sudaryti įdomią programą.

Į tą įdomų ir malonų susitikimą kviečiami visi Clevelando lietuviai. Bilietų galima gauti DIRVOJE, pas Tr. D-jos komiteto narius ir ten pat vietoje, prie įėjimo. Bilietų kaina 35 c.

KAIP LAIKRASTIS PAGELBSTI

Pereitą savaitę paskelbėme, kad Clevelando pašte yra daug siuntinių iš Europos Jonui Gudelui, kurio paštas jau apie porą mėnesių veltui Clevelande ieškojo ir jau buvo beveik pasiryžęs tuos siuntinius gražinti atgal į Europą, bet dar pabandė kreiptis į DIRVĄ.

Po paskelbimo gavome net tris pranešimus iš įvairių vietų, kad Jonas Gudelis dar tebėra Vokietijoje, bet netrukus atvyks į Clevelandą. Pranešė apie tai paštu ir pasiūlė siuntinius palaikyti, kol šis asmuo atvyks, arba atgauti laikinai į DIRVĄ. Iš pašto pranešė, kad jiems patogiau tuos siuntinius atgauti į DIRVĄ.

Jei ne tas paskelbimas ir jei žinantieji būtų patingėję atsiliepti, tai siuntiniai būtų grįžę atgal į Vokietiją, ar gal ir dingę. O juose siunčiami kultūrinio atžvilgiu vertingi dalykai.

Prieš kiek laiko gavome laišką iš Austrijos, su maža iškarpa iš DIRVOS, iš skyriaus "Naujausi naujakuriai".

Pasirodo, Austrijoje, Tiolio krašte gyvenanti moteris atvykusi į Ameriką sargėse rado savo sūnaus su šeima pavarde. Sako "Jau šešeri metai nežinojau, kur mano sūnus." Matomai, per įvairius bėgimus, bombardavimus sūnus pateko į Vokietiją, o motina — į Austriją. Paskui gyvenant ne vienoje valstybėje, sunku buvo susirasti. Motinai tuojau buvo nusijustas tikslus sūnaus adresas.

Dar įdomesnis atsitikimas su (Perkelta į 5-tą pusl.)



BENDIX TROPHY RACE
Civilian and Service Jet Divisions
THOMPSON TROPHY RACE
Civilian and Service Jet Divisions
AMERICAN STEEL & WIRE CO.
Navy Jet Carrier Race
GOODYEAR TROPHY RACE
ALLISON JET TROPHY RACE
SOHIO TROPHY RACE
TINNEMAN TROPHY RACE
WOMEN'S TROPHY RACE
BETTY SKELTON
Women's National Aerobatics Champ
BEVO HOWARD
Men's National Aerobatics Champ
TWIN HELICOPTER RACE
With specialty by Marilyn Rich
WEE BEE AIRPLANE ACT
U. S. MARINE
75 minutes simulated attack on Cleveland Airport — Saturday
U. S. AIR FORCE - NAVY & MARINES
Jet Fighter & Dive Bomber Exhibitions
ROYAL CANADIAN AIR FORCE
Team of 5 Jet "Vampires"
11:00 A. M. to 5:30 P. M. Daily
Reserved Seats \$1.50 up inc. tax and free parking privilege
BUY YOUR TICKETS IN ADVANCE!
ON SALE AT
Ticket Office — Main Lobby
UNION BANK OF COMMERCE
E. 9th at Euclid Ave.
Open 9:00 A. M. to 5:30 P. M.

LIETUVIAI

ieško 2-4 kambarių buto. Prašo pranešti telefonu:

EX 4157

JAUNA PORA,

lietuviai, čia gimimai, ieško 4-5 kambarių buto, be baldų.

Prašo pranešti telefonu: LI 6079

RKO KEITH'S 105th

Nuo rugpjūčio 17 iki 20: "We Were Strangers" su John Garfield ir Jennifer Jones.

Nuo rugpjūčio 21 iki 23: "Tarzans Magin Fountain" su Lex Barker ir Branda Joyce.

PADĖKITE SURASTI

Rinkevičiaus Vinco dukterų — Mariukos, levos ir kitų, ieško jų artima giminaite, gyvenanti Amerikoje. Jų ištėkėjusių pavardžių nežino. Rinkevičius su dukterimis yra atvykęs į Ameriką maž daug prieš 40 metų. Jis kilęs iš Marijampolės apskr. Dabar yra miręs, kas jį pažinojo, gal žino, kur dabar gyvena jo dukterys. Žinančius prašo atsiliepti šiuo adresu:

Mrs. L. Liutkus,
1212 E. 87th St.
Cleveland, Ohio

Silaikių - Patupių Antano ir Ipolito, atvykusių į Ameriką 1912-14 metais (Antanas gyveno Wisconsin ir Minnesota valstybėse), kilusių iš Zerkiškių kaimo, Traupio parapijos, Panevėžio apskr. Ieško jų pusbrolio Petras Juknevičius, dabar gyvenęs 7334 Middlepoint, Dearborn, Mich.

Antano Ališausko, gyvenančio Pittsburghe ar jo apylinkėse (Lietuvoje gyvenusio Meškasių kaime, Alovės valsčiuje, Alytaus apskr.), ieško Pranas Tamkunis, 169 W 32nd St., Bayonne, N. J. Prašo atsiliepti jį patį, arba žinančius, kur jis yra.

Juknevičiaus Antano, sūnaus Vinco ir Alenos (Aukštuolytės) iš Alukėnų - Surdaugių kaimo, yra.

TAI YRA BANKAS

lengvai sutvarkyti asmeninems skoloms

Jūs galite gauti "Bank of Ohio" pigią paskolą visokiems reikalingams — apmokėti sąskaitoms, skoloms, mokesčiams ir tt. — butui taisyti ar gerinti — namui pirkti ar gerinti — naujam ar vartotam automobiliui pirkti. Jums patiks mūsų draugiškas ir greitas patarnavimas.

Atsilankyk arba telefonuok MAin 8100

6 Offices—East Side, West Side, Downtown

— THE —

BANK OF OHIO

buvęs THE MORRIS PLAN BANK

921 Huron Road ir Skyriai

* Kas ir kur *

Sofija Smetonienė išvyko į J.J. Bachuno vasarvietę Macatavą vasaroti. Lankėsi taip pat ir Tabor Farmoj, kur matėsi ir su ten apsigyvenusiais naujakuriais.

Adolfas Klimas (žurnalistas A. Kelmūtis), prieš kiek laiko atvykęs į Clevelandą, persikėlė gyventi į Chicago.

Ona Ginkienė, Brooklyn, N.Y., neteko savo mylimos motinos Paulinos Kairienės, kuri mirė rugpjūčio 10 d.

Juozas Valickas, Newark, N. J., perleides per savo namus visą eilę naujakurių, šiomis dienomis laukia atvykstančių naujų.

Jeronimas Cicėnas, žinomas laikraštininkas, neseniai atvykęs iš Vokietijos, išsikėlė gyventi į Omahą, Nebraskoje.

Jonas Rinkevičius, žinomas Lietuvos knygų leidėjas ir platiniojas, apsigyveno Chicagoje. Galvoja bandyti ir čia imtis taip labai reikalingo knygų platinimo darbo.

J. ir J. Salasevičiai šią savaitę lankėsi Chicagoje. J. Salasevičienė dalyvavo Moterų Sąjungos seime, kaip Clevelando Moterų S-gos kuopos delegatė. Po to dar lankysis Wisconsin pas gimines. Jiems nesant namie, atvyko iš Europos pora jų globotinių — čiuurlionių J. E. Čapkevičiai, kuriuos dabar globoja Salasevičių dukterė ir žentas Luizai. Stotyje padėjo sukti ir globoti T. Čiuurlionis, kuris Čapkevičius net apdovanojo.

Marija Sims ir Stefaniya Duovan, žinomos Detroito lietuvių veikėjos, atvyko vasaroti į Clevelando apylinkes, į Čiuurlionių vasarnamį.

A. Baltrukonienė su dukra ir žentu Schneideriais, pas kuriuos neseniai įvyko keletas lietuviškų pobuvių, šiuo metu lankosi Kanadoj ir siunčia visiems linkėjimų iš Niagara Falls, Ont.

Stasys Pilka, teatro aktorius ir režisierius, pakviestas skaityti paskaitas Rytų Europos teatro temomis į du Amerikos universitetus. Jis jau skaitė vieną paskaitą Chicago universitete. Neseniai S. Pilka buvo pasiryžęs išvykti ilgesniam laikui į Kanadą, bet susilaikė ir, pagyvėjęs visuomeniniam judėjimui Chicagoje, dirba su besikuriančiu Chicagoje dramos mėgėjų teatru.

Čapkevičiai, Jadvyga ir Edmundas, šiomis dienomis į Clevelandą atvykę čiuurlioničiai, laikinai išvyko į Chicago pas gimines. Jie nepaprastai dėkingi Petri Luizai su žmona ir ypač jų dukrelei Juleitei, kurie parodė nepaprastą rūpestingumą ir vaišingumą per tas kelias dienas, kai čia buvo apsisotę, ir už jų dovanas. Taip pat dėkingi T. Čiuurlioniui, juos sutikusiems ir suteikusiems "pirmąją pagalbą".

Kiti čiuurlioničiai — Stempuziai ir Petraičiai taip pat jau atvyko į New Yorką šį trečiadienį, bet dar užtruko pakeliui ir Clevelando nepasiekė. Dabar čiuurlioničių Amerikoje jau yra 22. Anoj pusėj vandenyno, bet jau pesirengusių kelionėi, dar yra 18. Tikimasi, kad apie kito mėnesio pabaigą čiuurlioničių visas ansamblis bus jau čia ir galės pradėti savo darbą.

'KAUNAS'

Batų taisymo dirbtuvė

1463 Addison Rd.
(Wade Park kampas)

Savininkas
Kazys Ivanauskas,
lietuvis — naujakuris

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1773.

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas
musų specialybė.

Kambarių Popieravimas
Namų Maliavojimas

16908 Endora Road
Telefonas:
KEmore 8794.
Cleveland, Ohio

JONAS G. POLTER

Lietuvis
Namų Maliavotojas
Popieriutojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas: POTOmac 6899

Why
Pay More?

CLEVELAND TRUST
PERSONAL LOANS
ARE LOW-COST
EASY TO ARRANGE



Wilkelis Funeral Home.

PILNAS LAIDOTUVIŲ PATARNAVIMAS

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 9292

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue
Cleveland 3, Ohio

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Ziedų, Laikrodėlių ir visokių graždaiktų, už nupigintą kainą.



Pick

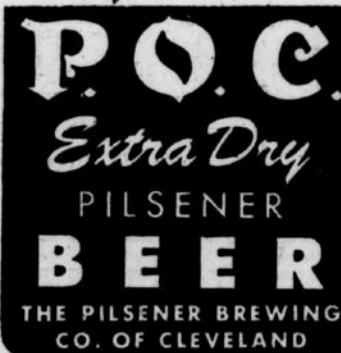


Of the



Crop

Pajuskit švelniai sultingo skonio malonumą, gerdami tikrai puikų šviežų Pilseno alų. Paimkit dėžę P.O.C. alaus į namus tikroms vaišėms. P.O.C. dabar galima gauti ir skardinėse.



PALYGINĖ TASKAS TASKAN matysit **KODEL MONCRIE ŠILDYMA** pasirenka Clevelando namų statytojai GAS—OIL—COAL
THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

Aplankykit **BRAZIO** užėigą
WANNA KUM BAK INN
Viena mylia į rytus nuo Geneva, Ohio, ant US Route 20
★ Didelis stipriųjų gėrimų pasirinkimas! ★
Mes pagaminam jautienos ar kiaulienos kepsnius, vištieną, arba spaghetti pietums kiekvieno metu.
Turistams kabinos Salė šokiams
"Gražiausia vaišių ir šokių vieta Ashtabula apskrity"

JAKUBS & SON FUNERAL HOME
Lietuviška laidojimo įstaiga
Valdžios pripažinti laidojimo direktoriai:
Della E. Jakubs
William J. Jakubs
25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue
ENDicott 1763

Darom naujas
AUTO BATTERIES
Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės
Pigiau negu kitur
TAISO IR SENAS BATTERIES
Antanas Kirkilas ir Sunus
1019 Woodland Ave. Cleveland
Telefonai:
CE 0019
MA 3359

LASNIK CAFE
Puiki, Moderniškai Įrengta Lietuviška Užėiga
6824 SUPERIOR AVE.
(Šalia Dirvos Redakcijos)
Užkvičiame Lietuvius iš kitų miestų sustoti pas mus.
Kastantas ir Ona Lesnikauskai — Savininkai